

9-10-11-12-13-14-15

Handelingen -16-17-18-19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van januari en februari 1985

ZANDWINNING NATUURGEBIED DENDERBELLE-BROEK
AANTASTING CULTUREEL PATRIMONIUM DOOR ZURE REGEN
AFVALWATERCOLLECTOR ALBERTKANAAL
AANPASSINGEN BEGROTING 1984
UITGAVENBEGROTING 1985
SAMENSTELLING SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN
VERANDERING NATUURWETENSCHAPPELIJKE GEBIEDEN IN RECREATIEGEBIEDEN
FINANCIELE SITUATIE VLAAMS WONINGFONDS
MOEILIKHEDEN MUZIEKONDERWIJS
PROBLEMATIEK STORTEN VAN AFVAL
DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN
INVESTERINGSFONDS SUBSIDIERING GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUURWERKEN
OUDERBIJDRAGE KINDERKRIBBEN EN PEUTERTUINEN
RESIDENTIELE ZORG MENTAAL GEHANDICAPTEN HALLE-VILVOORDE
VERWERKING GIFTIG INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL 85
JAARBOEK 1983-1984 VLAAMSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
REGLING SCHOOLVAKANTIES 1985-1986
WERKZAAMHEDEN NEDERLANDSE TAALUNIE
AFSLUITING ELECTRICITEIT, GAS EN WATER IN STRENGE WINTERPERIODE
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9 22 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 273

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 273

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Verslagen

Indiening, blz. 273

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 274

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 274

Motie

Indiening, blz. 274

Schriftelijkevragen

Indiening, blz. 274

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 274

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 274

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek, blz. 275

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langs het Albertkanaal, blz. 276

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking, blz. 277

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Ge-

meenschapsminister van Financiën en Begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewyck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 297

Nr. 10 22 januari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 299

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67, 9) Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren R. Maes, E. Beyssen, W. Seeuws, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, P. Peeters

Economie en werkgelegenheid, blz. 313

Sprekers : de heren P. Deprez, verslaggever, O. Van Ooteghem, M. Olivier, N. De Batselier, A. Denys, F. Geyselings, F. Debussere, J. Ansoms, J. Gabriels, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Nr. 11 23 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 337

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 337

Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, A. Denys, G. Temmerman, E. Vankeirsbilck, J. Desseyn, A. De Beul, M. Galle, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 357

Nr. 12 **23 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 359

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 359

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, E. Vankeirsbilck, W. Taelman, G. Temmerman, J. Desseyn, E. Desutter, J. De Seranno, P. Tant, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking, blz. 373

Sprekers : de heren J. De Seranno, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 376

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden, blz. 400

Sprekers : de heren G. Beerden, verslaggever, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren J. Leclercq, J. De Mol, T. Kelchtermans, F. Geyselings, E. Desutter, D. Vervaeke, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, mevrouw M. Smet, de heren J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 408

Nr. 13 **Donderdag 24 januari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 409

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, blz. 409

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaamse Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heer A. Coppieters, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 412

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg, over de ouderbijdrage voor kinderkribben en peuterspeelplaatsen, blz. 412

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 414

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heren H. De Loor, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, W. Taelman, M. Olivier, O. M eyntj ens, J. Van Elewyck, T. Kelchtermans, J. De Mol, G. Temmerman

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 14   **Donderdag 24 januari 1985**
   Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 431
Spreker : de heer J. Van Elewyck

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 432

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, blz. 437

Sprekers : de heren C. Marchand, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, H. De Loor, J. Van Elewyck, M. Olivier, G. Temmerman, J. Valkeniers, J. De Mol

Regeling van de werkzaamheden, blz. 438

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmings, blz. 438

Spreker : de heer J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 439

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijke stemming, blz. 440

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid; blz. 442

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, mevrouw C. Smitt, de heren G. Anthuenis, L. Hancké, W. Peeters, F. Geyselings, H. Van Rompaey, J. Sleenckx, J. Caudron, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 466

Nr. 15   **5 februari 1985**
   Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 467

Begrotingsstuk

Indiening, blz. 467

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 467

Verslag

Indiening, blz. 467

Jaarboek

Indiening, blz. 467

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 467

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 467

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de aanwezigheid van oorlogsmateriaal op Flanders Technology International '85, blz. 468

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het door de Vlaamse Executieve goedgekeurde Jaarboek 1983-1984 van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, blz. 468

Dringende vraag van de heer R. Declercq tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de afwezigheid van hedendaagse Vlaamse Cultuur op Flanders Technology International '85, blz. 469

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 'en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 470

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, blz. 484

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren A. Laridon, C. Moors, L. Vanhorenbeek, E. Beysen, H. Van Rompaey, J. Somers, E. Desutter, T. Kelchtermans, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 487

Nr. 16

5 februari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 489

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 489

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 489

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs (Voortzetting), blz. 489

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

Sprekers : de heren J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, T. Kelchtermans, A. Laridon

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 496

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, blz. 514

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven, blz. 515

Sprekers : mevrouw G. Devos, de heren J. Somers, J. Bosmans, L. Vanvelthoven, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren G. Cardoen, M. Capoen, P. Matthys, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer C. Marchand, mevrouw M. Smet, de heren D. Vervaeke, L. Vanhorenbeek, O. Meyntjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 529

Nr. 17

13 februari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 531

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 531

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 531

Verslagen

Indiening, blz. 531

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 531

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 532

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 532

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)

Indiening, blz. 532

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 532

Motie van orde

Wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 532

Spreker : de heer J. De Seranno

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de regeling van de schoolvakanties voor het schooljaar 1985-1986, blz. 533

Dringende vraag van de heer J. Van Elewyck tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn beslissing niet verder aan de werkzaamheden van de Nederlandse Taalunie deel te nemen, blz. 534

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over zijn verklaring van 13 februari jongstleden in verband met de bestemming van de winst van de organisatie van Flanders Technology International '85, blz. 535

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlands beleid, blz. 535

Sprekers : de heren C. De Cooman,

verslaggever, E. Beysen, A. Steverlynck, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, H. Weckx, R. De Clercq, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 551

Nr. 18 **19 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 553

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 553
Sprekers : de heren E. De Groot, verslaggever, H. Van Wambeke, verslaggever, M. Vandenhove, A. Deneir, R. Declercq, A. Bourgeois, L. Hancké, W. Peeters, J. Somers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 581

Nr. 19 **20 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 583

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming, blz. 583
Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, P. Breyne, R. Van Steenkiste, P. Peeters

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601

Nr. 20 **20 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 603

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming (Voortzetting), blz. 603
Sprekers : de heren C. De Clercq, W. Seeuws, R. Declercq, A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heren D. Vervaet, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 627

Nr. 21 **21 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 629

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Mediabeleid, blz. 629
Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, I. Van Belle, C. De Clercq, J. Van Elewyck, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 642

Nr. 22   **21 februari 1985**
                                 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 643

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 643

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)
Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn initiatieven inzake afsluiting, wegens wanbetaling, van de nutsvoorzieningen elektriciteit, gas en water tijdens de strenge winterperiode, blz. 643

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 644

Hoofdelijke stemming, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 646

Hoofdelijke stemming, blz. 647

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Hoofdelijke stemming, blz. 649

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 650

Sprekers : de heren J. Gabriëls, W. Seeuws, J. Somers, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, J. Van Elewyck, G. Temmerman

Hoofdelijke stemming, blz. 673

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzit-

ter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning

— 291 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Voorstel tot wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 675

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 675

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 677

VOORZITTER : de heer J. Pede

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Marmenout, J. Verniers ; gezondheidsredenen.

A. Deneir, O. Lefeber ; buitenslands.

BEGROTINGSSTUKKEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende begrotingsstukken werden ingediend :

- Bijlagen I tot IV bij het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
– 8 (1984-1985) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst inzake de erkenning van de studies aan en diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs in de Staten behorende tot de Europese Regio, opgemaakt te Parijs op 21 december 1979
– 298 (1984-1985) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid.
- Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid
– 299 (1984-1985) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economisch, Tewerkstellings- en Energiebeleid.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende reglementering voor ontgrondingen
– 297 (1984-1985) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economisch, Tewerkstellings- en

Energiebeleid.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer H. De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende instelling van een **Investeringsfonds** ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd
– 285 (1984-1985) – Nr. 2.
- door de heer F. Vermeiren namens de Commissie voor Financiën en Begroting over het :
  - ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
  - ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
  - ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
– 11 (1983-1984) – Nr. 2.
– 11-A (1984-1985) – Nr. 2.
– 11-B (1984-1985) – Nr. 2.
- door de heer F. Vermeiren namens

Voorzitter

de Commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
- 8 (1984-1985) - Nr. 9.

GESCHILBERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening

De Voorzitter : De volgende geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve van 5 december 1984 betreffende de weigering van het visum door het Rekenhof ter subsidiëring van diverse posten bij de bouw van waterzuiveringsinstallaties door de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken - VE/V 18.
-
-

MEDEDELING VAN HET REKENHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend :

- Mededeling van het Rekenhof inzake de geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve van 28 november 1984 betreffende de weigering van het visum door het Rekenhof ter subsidiëring van de dading in verband met de bouw van het pomp- en zuiveringsstation Struisbeek te Wilrijk - VE/V 17.
-
-

MOTIE

Indiening

De Voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie van de gemeenteraad van Overijse betreffende een verzoek tot de Regering om dringend een wetsontwerp houdende algemene amnestie in te dienen.
Verwezen naar het Bureau.
-
-

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 65)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren J. Ansoms, E. Baldewijns, G. Beerden, E. Beysen, A. Bogaerts, G. Cardoen, N. De Batse-lier, A. De Beul, C. De Clercq, J. De Mol, A. Denys, J. Desseyn, J. Gabriels, F. Geyselings, L. Kelchtermans, T. Kelchtermans, A. Laridon, mevrouw O. Lefeber, de heren R. Maes, C. Marchand, O. Meyntjens, M. Olivier, P. Peeters, W. Peeters, J. Sleenckx, J. Somers, H. Suykerbuyk, J. Valkeniers, I. Van Belle, P. Van Der Niepen, P. Van Grembergen, L. Vanhorenbeek, E. Vankeirsbilck, O. Van Ooteghem, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren H. Van Wambeke, F. Vermeiren, D. Vervaeet.
-
-

ONDERZOEK NAAR DE TAALGROEP

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar de taalgroep betreffende de heer Guy Verhofstadt, Volksvertegenwoordiger, opvolger van Volksvertegenwoordiger Willy De Clercq, ontslagnemend.

Conform artikel 3 van ons reglement en artikel 30 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming

---

---

der instellingen dienen wij er ons van te vergewissen of de heer Verhofstadt ingeschreven is op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bij brief van 7 januari 1985 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers ons medegedeeld dat de heer Verhofstadt op die datum de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brief van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, stel ik voor dat de Raad er zich, zoals bij vorige gelegenheden, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar de taalgroep als vervuld te beschouwen,

Geen bezwaar ? (**Instemming**)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heer Verhofstadt dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hem namens u allen welkom in deze vergadering. (**Algemeen applaus**)

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wiiziging onder de vaste en plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Dames en heren, door de PW-fractie wordt voorgesteld :

- in de Commissie voor Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming de heer Grootjans als vast lid te vervangen door de heer Beysen en de heer Beysen als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Taelman ;

- in de Commissie voor Mediabeleid de heer Grootjans als vast lid te vervangen door de heer Verhofstadt.

Geen bezwaar ? (**Instemming**)

Aldus is besloten.

DRINGENDE VRAAG (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van de heer De Mol tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, onlangs werd een nieuwe aanvraag tot exploitatie van een zandgroeve in Denderbelle ingediend. Deze zandwinning is gelegen in Denderbelle-Broek ; op het Gewestplan is dit aangeduid als waardevol agrarisch gebied en als natuurgebied. De gevolgen van een eventuele zandwinning op ecologisch vlak zijn totaal onaanvaardbaar. Tevens is deze zandwinning gelegen in een gebied dat als potpolder wordt gebruikt. U stelde tevens dat Denderbelle-Broek integraal als potpolder moet behouden worden. Deze zandwinning doet hieraan volledig afbreuk.

1. Meent u niet dat een bouwvergunning in dit waardevol ecologisch gebied totaal onaanvaardbaar is ?

2. U stelde dat Denderbelle-Broek integraal als potpolder moest behouden worden. Wordt door deze zandwinning hieraan niet volledig afbreuk gedaan ?

3. De bestemmingen van het Gewestplan staan het verlenen van een bouwvergunning niet toe. Meent u niet dat de bestemmingen van het Gewestplan in dit gebied moeten behouden worden ?

De Voorzitter : Minister Akkermans heeft het woord.

Minister P. Akkermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte

collega's, in antwoord op zijn vraag heb ik de eer het geachte lid mede te delen wat volgt.

1. Reeds op 25 mei 1983 werd door de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu een ongunstig advies uitgebracht voor de exploitatie van een zandgroeve voor de gronden sie A nrs. 11, c, d, 12,13 en 31a. Nieuwe aanvragen werden intussen niet voor advies aan mijn Diensten overgemaakt.

2. Aangezien perceel sie A nr. 3 la volgens het Gewestplan is gelegen in het natuurgebied en de percelen sie A nrs. 11, c, d, 12 en 13 in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied kan het voorstel tot zandwinning niet toegestaan worden.

3. Een initiatief tot in herzieningstelling van het Gewestplan wordt niet overwogen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik deel u mede dat de mondelinge vraag van de heer Paul Peeters tot Minister Poma betreffende de Ancienne Belgique als dusdanig is ingetrokken.

In overleg met de betrokkenen worden de vragen van de heer Valkeniers tot Minister Steyaert verschoven naar onze vergadering van donderdag 24 januari eerstkomend om 10 uur.

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Mol tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wens in eerste instantie te protesteren. Ik had deze tekst ingediend als interpellatieverzoek en ik begrijp niet waarom men daarvan een mondelinge vraag heeft gemaakt. Het zou nuttig zijn de criteria te kennen die men hanteert om van een interpellatieverzoek een mondelinge, dan wel een schriftelijke vraag te maken. Op het ogenblik heerst daaromtrent de grootste willekeur.

Wat nu mijn vraag betreft : na een onderzoek van Monumentenzorg in Nederland, kunnen we bronzen luidklokken nu officieel toevoegen aan de lange reeks slachtoffers van de zure regen. Uit de antwoorden op onze parlementaire vragen naar de aantasting

CVP-fractievoor­zitter G. Verhaegen bij de algemene inleidende bespreking van de begrotingsaangelegenheden

De Mol

van klokken door zure regen, blijkt dat Ministers Poma en Lenssens en Staatssecretaris Aerts wel op de hoogte zijn van het in Nederland verrichte onderzoek, maar dat ze hierin geen aanleiding zien om in Vlaanderen aandacht te schenken aan deze vorm van beschadiging van ons cultuurpatrimonium.

Als beleidsverantwoordelijk ke kan de Minister van Cultuur nochtans de nodige maatregelen nemen om verdere corrosie en klankverval van onze klokken te voorkomen. De technische kennis voor herstel en bescherming van onze klokken tegen luchtvervuiling is in elk geval aanwezig.

Er is in Vlaanderen nood aan een uitgebreid onderzoek naar de aantasting van onze klokken en naar de beste methodes voor herstel en preventie. De constatering dat zure regen door luchtvervuiling een grensoverschrijdend karakter heeft, mag geen alibi zijn om de aantasting van ons kunstpatrimonium ongestoord verder te laten gaan.

De Voorzitter : Minister Poma heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Dames en heren, aansluitend bij zijn vraag verwijs ik het geachte lid vooraf naar het antwoord van collega J. Lenssens op een schriftelijke vraag waarin een gelijk kaardige problematiek behandeld wordt.

Daarin is inderdaad gesteld dat het grensoverschrijdend karakter van het aangehaalde fenomeen namelijk „zure regen door luchtvervuiling”, alvast met zich mee brengt dat de resultaten van de wetenschappelijke onderzoeken ter zake uitwisselbaar zijn en dat éénzelfde onderzoek niet noodzakelijkerwijze twee maal dient uitgevoerd te worden.

Het „vooronderzoek” op klokken is in Nederland inderdaad reeds vrij ver gevorderd ; wat de remediëring evenwel betreft beweegt men zich nu nog volop in de experimentele fase.

Het spreekt vanzelf dat Vlaanderen kan inspelen op welkdanige relevante ontdekking ter zake, evenals op be-

staande literatuur.

Ik heb een nota ontvangen van professor Van Grieken van de Universitaire Instelling Antwerpen betreffende de aantasting van luid- en beiaardklokken door luchtverontreiniging. Ik zal u deze ook ter beschikking stellen.

De Vlaamse Gemeenschap heeft trouwens in dit verband ook opdracht gegeven aan de Universitaire Instelling Antwerpen - Departement Scheikunde, Dienst van professor R. Van Grieken - om een wetenschappelijk onderzoeksproject uit te voeren inzake de effecten van de luchtpollutie op historische gebouwen. Een onderzoek naar de gevolgen van de zure regen is daar uiteraard inbegrepen.

In een eerste fase is het onderzoek gericht op de invloed van verschillende componenten van luchtverontreiniging op steensoorten (vooral kalksteen en leisteen), maar in een volgende fase zullen ook de nadelige invloeden op andere materiaalsoorten, inzonderheid metlen, in het onderzoek worden betrokken.

Het bedoeld project is derwijze gevorderd dat eerlang een evaluatievergadering zal gehouden worden waarop, zowel het onderzoeksteam als de Dienst voor Monumenten- en Landschapszorg in eventueel nog andere betrokken partijen, zullen uitgenodigd worden.

Ten gepaste tijde zal ik dan ook niet nalaten de nodige maatregelen te treffen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langsheen het Albertkanaal

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercol-

lector langsheen het Albertkanaal.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, na een periode van stilte doen er weer verscheidene geruchten de ronde in verband met de ingebruikneming van de inmiddels berucht geworden afvalcollector langsheen het Albertkanaal. Een nieuwe bouwvergunning voor de nodige pompinstallaties is reeds uitgereikt aan het bedrijf Tessenderlo Chemie.

Ondanks de verscheidene vragen, die in verband met de afvalwatercollector reeds gesteld zijn, vraag ik de Minister toch een antwoord op de volgende vragen.

1. Hoe groot is het totaal bedrag van de bijkomende onkosten die noodzakelijk zijn en zullen zijn om uiteindelijk onze collector te kunnen gebruiken voor de afvalwaters van TCT, TCH en LVM ?

2. Wie gaat deze bijkomende onkosten betalen ?

3. Hoe groot zullen de geraamde werkingskosten van deze collector zijn wanneer hij eenmaal in gebruik is ?

4. Op welke basis zullen de bedrijven TCH, TCT en LVM belast worden voor het gebruik van de collector ?

5. Wanneer hoopt men deze collector effectief in gebruik te kunnen nemen ?

6. Is er een studie gemaakt over de invloed die de lozing van de afvalwaters van de collector zal hebben op het Scheldewater ? Ik denk aan mogelijke verhoging van radioactiviteit, R 226, toename van de cadmiumbevuiling enzovoort. Zo ja, welke zijn dan de resultaten van dit onderzoek ? Zo neen, is men dit nog van plan ?

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, eind 1982, begin 1983 werd onderzocht of met de bestaande installaties die tot dan toe inactief gebleven zijn zout belast afvalwater kon vervoerd worden naar de Schelde te Antwerpen.

Leenssens

Een gunstige hydraulische test medio 1983 heeft aangetoond dat het technisch kan.

Dientengevolge gaf ik opdracht aan een werkgroep van technici de effectieve ingebruikname voor te bereiden.

Ook de Antwerpse Waterwerken, werd, gelet op haar ervaring, hierbij betrokken.

Talrijke problemen van uiteenlopende aard werden intussen onderzocht. Een aantal werden reeds opgelost; voor andere is de oplossing in uitvoering.

Inzake de financiële regeling van de uit te voeren werken en herstellingen van de collector en van de exploitatiekosten zal een definitieve begroting van de noodzakelijke maar minimale investeringskosten mij door genoemde werkgroep tegen medio februari worden meegedeeld. Het bedrijf draagt in ieder geval zelf de kosten voor aansluiting op de collector.

Eens aangesloten worden de bedrijven bijdrageplichtig ten aanzien van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij in de kosten van beheer en werking naar ratia van de in de collector geloosde vuilvracht.

Afhankelijk van de in uitvoering zijnde herstellingswerken en aansluitingsconstructies wordt verwacht dat de collectorinstallatie in de loop van de tweede helft van 1985 operationeel zal zijn.

In opdracht van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij voert de beheerseenheid van het mathematisch model momenteel een studie uit naar de impact op het cadmiumgehalte en de radio-activiteit van het Scheldewater ingevolge de lozingen van het afvalwater van een aantal bedrijven uit de meststoffensector waaronder deze te Tessengerlo.

De lozingsvergunningen van deze bedrijven zullen eventueel op basis van deze studie moeten aangepast worden.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 11
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot

de heer J. Leenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Leenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Leenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Leenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen
(Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984, het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984, het ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 en het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985, met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Valkeniers tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, van de heer De Mol tot

Voorzitter

de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door koninklijk besluit vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijk gebied in recreatiegebieden, van de heer Valkeniers tot de heer Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, van de heer Laridon tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, van de heer Vervaeke tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, van de heer Meyntjens tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven en van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen.

Mede namens het Bureau stel ik voor dit begrotingsdebat als volgt te structureren.

Vandaag zullen Minister Geens en Minister Schiltz bij wijze van algemene inleiding allereerst het woord voeren.

Vervolgens zal de heer Vermeiren verslag uitbrengen over de drie aanpassingen van de begroting 1984 en de uitgavenbegroting 1985.

Nadien horen wij de leden die daarop willen inhaken, omtrent zowel de aanpassingen van de begroting 1984 als de uitgavenbegroting 1985, maar die nog niet over de specifieke materies zouden handelen, want die gelegenheid komt later.

Daarna vatten wij de bespreking per materie aan, te beginnen met die waarvoor Minister Geens bevoegd is,

met name economie en werkgelegenheid.

Morgen, woensdag 23 januari, bespreken we de materies waarvoor Ministers Galle en Akkermans bevoegd zijn, respectievelijk binnenlandse aangelegenheden en ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud en houden wij eveneens de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds.

Donderdag 24 januari bespreken we de materies huisvesting alsmede gezondheidsbeleid, waarvoor respectievelijk Ministers Buchmann en De Wulf bevoegd zijn, en houden wij om 15 uur de hoofdelijke stemmingen over het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds en over de moties tot besluit van de interpellaties van de heren Theo Kelchtermans, Vanvelthoven, mevrouw Detiège en de heer Geyselings en van de interpellatie van de heer De Mol.

Dinsdag 5 februari behandelen we de materies waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name onderwijs en leefmilieu en waterbeleid.

Dinsdag 19 februari bespreken we één van de materies waarvoor Minister Poma bevoegd is, met name buitenslands beleid, en waarbij Minister Buchmann eveneens betrokken is wat het aspect coördinatie betreft. Onmiddellijk daarop komt de materie waarvoor Minister Steyaert bevoegd is aan de beurt, met name bijstand aan personen.

Woensdag 20 februari bespreken we de materies culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming alsmede mediabeleid, waarvoor Minister Poma bevoegd is.

Donderdag 21 februari besluiten wij met de artikelsgewijze besprekingen en de hoofdelijke stemmingen.

Daar bepaalde materies echter meer en andere minder tijd kunnen in beslag nemen, vestig ik er uw aandacht op dat dit schema de volgorde van de te behandelen begrotingsmateries aangeeft, maar dat er lichte verschuivingen kunnen plaatshebben voor de materies die op het einde en in het begin van iedere dag voorkomen.

Is de Raad het daarmee eens? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats zou ik de verslaggever, de heer Vermeiren, willen feliciteren voor zijn uitstekend verslag. Ik heb de moeite gedaan om heel het verslag over de uitgaven na te lezen, en ben getroffen geweest door de kwaliteit zowel van de deelverslagen als door die van het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting. Ik vind dat dit document als voorbeeld mag dienen voor andere Commissies of andere Assemblées.

Bij wijze van inleiding wil ik drie punten behandelen. Een eerste punt heeft betrekking op onze middelen en uitgaven. Ten tweede zou ik iets willen zeggen over de algemene structuur van de uitgaven. Ten derde, wens ik even in te gaan op een vergelijking tussen de middelen van het Vlaamse Gewest en deze van het Brusselse Gewest.

Wat het eerste punt betreft, ga ik uit van de stelling dat in 1980 gestreefd werd naar een eigen financiële verantwoordelijkheid van de Gemeenschappen en de Gewesten. Wij hebben deze verantwoordelijkheid trouwens volledig op ons genomen en ook in de begroting van 1985 willen waarmaken. U weet dat het opstellen van deze begroting een bijzonder moeilijke opgave is geweest, omdat wij met de schaarse middelen waarover wij beschikken toch een beleid willen voeren dat de maximale uitoefening van onze bevoegdheden mogelijk maakt. Bovendien moet dit beleid gericht zijn op een vernieuwing in de meeste sectoren.

De overgangperiode van vier jaar waarin deze Executieve is samengesteld volgens het evenredigheidsprincipe, kan men ook zien als een uitdaging aan het adres van de voorstanders van een steeds grotere decentralisering. Deze uitdaging krijgt concre-

Geens

ter vormen wanneer men de middelen en de structuren waarover wij beschikken, plaatst tegenover de opdrachten die de onze zijn. Een eerste element is hierin onze Administratie. De Raad weet dat het operationeel maken van deze Administratie een zeer recent feit is. Pas in 1983 kon de eerste overheveling van ambtenaren plaatsvinden. En ook dit jaar beschikken wij nog over onvoldoende bekwaame ambtenaren voor de verschillende sleutelposten in onze Administratie.

De jongste maanden en weken hebben wij op dat vlak wel vooruitgang gemaakt. Ten eerste, hebben wij een definitief personeelskader van de Vlaamse Administratie opgesteld, niet op basis van de bevoegdheden van de verschillende Ministers, maar wel volgens een logische verdeling van de opdrachten. Ten tweede, zijn wij begonnen met het aanwerven van vaste ambtenaren uit de reserves van het Vast Wervingssecretariaat. Ten derde heb ik in de loop van vorige week honderden affectaties gedaan, zodanig dat de ambtenaren nu een definitieve standplaats hebben.

Ten vierde hoop ik deze week aan de Executieve het ontwerp van organiek reglement ter goedkeuring te kunnen voorleggen, wat ons zal toelaten tijdens de volgende weken in de Vlaamse Administratie de bevorderingen door te voeren die reeds drie jaar lang niet konden plaatsvinden bij gebrek aan een personeelsformatie en een organiek kader.

Blijft dan een laatste punt over, met name het „regulariseren,” van de situatie der 800 ambtenaren die in onze Administratie met een precair statuut zijn opgenomen, zijnde de tijdelijken, de contractuelen, de tewerkgestelde werklozen. Voor deze problematiek zoek ik samen met de nationale Minister van Openbaar Ambt naar een oplossing, waarbij ook duidelijk het principe van de niet-politisering van de aanwervingen en bevorderingen zal worden gerespecteerd en de betrokken ambtenaren de kans krijgen zich definitief in onze eigen Administratie te integreren.

Ik wens ook te wijzen – en dit is een

ernstig feit – op de onwil van bepaalde Ministers uit de nationale Regering om de bevoegdheden die ons door de bijzondere wet werden toegevoegd, naar de Gemeenschap of naar het Gewest over te dragen, samen met het daarbijhorende personeel en de financiële middelen om die bevoegdheden uit te oefenen. Een markant voorbeeld daarvan is de **jeugdbescherming**. U weet dat wij op dat stuk in een ernstig conflict zijn gewikkeld met de nationale Minister van Justitie. Ik heb aan een commissie van vijf universiteitsprofessoren opdracht gegeven bij de Vlaamse Executieve een duidelijk advies uit te brengen wat betreft het juiste afbakenen van de persoonsgebonden materies en van daaruit, vanzelfsprekend, een oplossing voor te stellen aangaande het betwiste probleem van de jeugdbescherming.

Inmiddels heeft de nationale Minister van Justitie mij laten weten – ik ben blij dit te kunnen meedelen – dat hij bereid is over deze materie van gedachten te wisselen. Het volstond dus te zeggen dat het ingenomen standpunt niet opging om er een wending aan te laten geven zoals wij dat wensen.

Er stelt zich een analoog probleem op het vlak van het toerisme, waarvoor in het Overlegcomité duidelijk een oplossing was gevonden. Die bestond erin dat alle personeelsleden die zich momenteel in de nationale Administraties met het toerisme bezighouden naar de Gemeenschappen zouden worden overgeheveld. De nationale Minister van Verkeerswezen die op het vlak van het toerisme geen enkele bevoegdheid heeft, heeft geweigerd de beslissing van het Overlegcomité uit te voeren. Wij zullen ons niettemin aan de door het Overlegcomité bepaalde beslissing houden.

Een volgende punt is het uitblijven van de normaal te verwachten middelen. Tijdens de bespreking van de middelenbegroting hebben wij daarover reeds gehandeld. Het probleem stelt zich vanzelfsprekend acuut wanneer men het heeft over de uitgaven, aangezien deze laatste rechtstreeks in functie staan tot de middelen.

Iedereen weet dat de basisbedragen van de dotaties in 1980 bewust – ik leg

daar de nadruk op – werden onderschat. Men heeft forfaitaire bedragen vastgelegd die beneden de toenmalige behoeften van de Gemeenschappen en Gewesten lagen.

Dit was normaal in de optiek waarin de gewone wet werd geconcipieerd, met name dat het dynamisch gedeelte van de ontvangsten zou worden verschaft langs de ristoring van bepaalde belastingen. Wij weten allemaal dat dit niet bewaarheid werd. De overdracht van *ristorno's* bleef beperkt tot het wettelijk minimum. Dat is trouwens ook in de wet voorzien, maar voor het overige is op dat vlak niet zo heel veel vooruitgang geboekt. Op die manier bedragen de **geristorneerde** belastingen slechts 9,5 procent van het totale bedrag van de dotaties, terwijl eigenlijk vooropgesteld werd dat in 1985 een **fifty-fifty-verdeling** van de middelenvoorziening zou worden bereikt, de helft door dotaties, de andere helft door *ristorno's*.

Ik zal daar straks even op terugkomen wanneer ik de prijs bereken van de financiële autonomie tegenover het stelsel van de „gesubsidieerde autonomie” van het Brusselse Gewest.

Een derde reden waarom de uitdaging waarvan ik heb gesproken, zo moeilijk uitvalt, is het feit dat de financiële gevolgen van bepaalde lasten van het verleden, lasten die een zeer grillig verloop kennen, in 1985 bijzonder zwaar zullen drukken op onze uitgaven. Vandaar dat wij in de Executieve hebben beslist het grillig uitgavenpatroon dat vooral voorkomt in de sector van de huisvesting en slaat op tientallen miljarden, af te vlakken en een vast percentage van de gewestdotatie te besteden voor de lasten van de huisvesting, terwijl het overschot zou worden geconsolideerd. Zoals u weet gaat het voor 1985 over een bedrag van 4,3 miljard frank.

Een vierde reden waarom de begroting sterk werd gehypothekeerd is het feit dat de nationale Minister van Financiën, in toepassing van de wet van 5 maart 1984 op de lasten van het verleden, had gedreigd het daarin voorziene sanctioneringsmechanisme toe te passen, namelijk het blokkeren van de uitgaven bij de Thesaurie wanneer deze de veiligheidsmarge zouden overschrijden.

Geens

Ik wil even in herinnering brengen dat artikel 4 van de wet van 5 maart 1984 voorziet dat, indien de rekening-courant een groter tekort vertoont dan de toegestane debetpositie, dit tekort in aanmerking wordt genomen of liever in mindering wordt gebracht op de middelen van het volgende jaar.

Wij hebben op de vergadering van het Overlegcomité **Regering-Executieve** getracht daarvoor een oplossing te vinden, maar die werd niet gevonden. Vandaar dat wij zelf binnen onze eigen Thesaurie maatregelen hadden genomen om de fatale grens vanaf de welke er een vermindering is van middelen, niet te overschrijden. Ik kan u trouwens nu aankondigen – dit is goed nieuws – dat op basis van de beschikbare gegevens van de Thesaurie er voor 1984 geen **overschrijding** is van de toegelaten debetpositie. Wij hebben zelfs een bepaalde marge op de debetpositie kunnen reserveren. Er is dus voor 1984 geen enkel **thesaurieprobleem** geschapen. Wij vertrekken in het nieuwe jaar zonder dat de middelen bezwaard zijn door welke afhouding ook. Wij hebben veeleer een bepaalde marge. Dit wil niet zeggen dat wij uit de problemen zijn, maar het grote probleem, namelijk het stopzetten van bepaalde betalingen bij gebrek aan **Thesauriemiddelen**, is niet gerezen. Op het vlak van de Thesaurie hebben wij dus een **veiligheidsmarge** voor 1985. Op het stuk van de begrotingsontwikkeling blijft echter de grootste waakzaamheid geboden.

Ik kom nu tot mijn tweede punt, namelijk de structuur van de uitgaven. Daarom vindt u alle mogelijke informatie in de verslagen. Ik herhaal de lof die ik heb uitgesproken bij het begin van mijn uiteenzetting. Er is herhaaldelijk gewezen op het onevenwicht in bepaalde besparingen voortvloeiend uit de begrotingsbeperking.

Men moet vergelijken wat vergelijkbaar is. Inderdaad, men moet de echte werkmiddelen waarover elke Gemeenschapsminister in zijn sector kan beschikken, in acht nemen. Wat blijkt uit deze cijfers? Men kan ervan uitgaan dat de operationele middelen waarover men voor 1985 beschikt,

zijnde de kredieten of de mogelijkheden van vastlegging, op 77,5 miljard frank kunnen worden geraamd, met inbegrip van het investeringsprogramma voor 1985, dat, zoals voldoende is bekend, erg drastisch werd beperkt, met name tot 70 procent van het initieel programma van 1984.

Rekening houdend met hetgeen voraftgaat, is het duidelijk dat dit een negatieve ontwikkeling vertoont ten opzichte van 1984. Inderdaad, de operationele kredieten waarover men in 1984 beschikte, bedroegen in het totaal 81,9 miljard frank, terwijl voor 1985, in dezelfde redenering, slechts operationele middelen voor 77,5 miljard frank voorhanden zijn, zijnde een vermindering met 5,4 procent.

Ik ontken formeel dat, ingevolge deze vermindering, bepaalde sectoren extra zouden zijn benadeeld, meer bepaald de sector Cultuur. Inderdaad, wanneer ik mijn juist beschreven bespreking toepas op de middelen voor de culturele begroting, is de daling van de werkmiddelen beperkt tot 3,4 procent, zijnde minder dan de totaliteit van de begroting. Wanneer ik deze berekening toepas op de eigenlijke culturele sector, abstractie gemaakt van de middenstandsopleiding en van de beroepsopleiding, is de daling beperkt tot 2,2 procent. Daartegenover staan in bepaalde sectoren dalingen die een tienvoud daarvan bedragen, namelijk in de sectoren waarin vooral „investeringsministers” aan het werk zijn. Op die manier kom ik tot een vermindering voor de sector ruimtelijke ordening van 23 procent; bij de gesubsidieerde werken van de lagere besturen komt men tot een vermindering van 30 procent, vermindering die trouwens overeenkomt met de vermindering van het investeringsprogramma; in de sector leefmilieu komt men tot een vermindering van 9 procent; 10 procent in de sector volksgezondheid, waar deze vermindering vooral is toe te schrijven aan een vermindering van de investeringskredieten voor ziekenhuizen. Daarentegen valt in de sector van de welzijnszorg en van het gezin een stijging te noteren van 4,7 procent. Wij hebben bewust aan deze sector voorrang gegeven, omdat het hier inderdaad om medeburgers gaat, die het meest in moei-

lijkheden verkeren en in een periode van crisis sterk de gevolgen van de vermindering van de koopkracht en van individueel toegekende toelagen ondervinden. In deze sector, waar het beleid vooral is gericht op de opvang, op de begeleiding, op de instellingen die deze mensen begeleiden, zoals de gehandicapten, de bejaarden, enzovoort, is er een reële stijging met 4,7 procent.

Er is ook een stijging in de sector van de huisvesting. Deze bedraagt 2,4 procent, gelet op de enorme inspanningen gedaan vanuit de Vlaamse Executieve, ter ondersteuning van de bouwsector enerzijds en anderzijds gezien onze reële bekommernis de minder begoeden de mogelijkheid te geven tot het verwerven van een eigen woning. Vandaar de initiatieven die door Gemeenschapsminister Buchmann werden genomen op het vlak van de alternatieve financiering.

De belangrijke inspanningen voor de huisvestingspremie resulteerden in een stijging van de kredieten. Het zijn trouwens de welzijnszorg en de huisvesting die als twee enige functies een reële stijging kenden, ten opzichte van een globale vermindering van 5,4 procent. Wanneer ik de sector van economie en tewerkstelling neem, stel ik vast dat er een daling van 12 procent is in vergelijking met verleden jaar; de globale kredieten dalen van 14,4 miljard frank naar 12,7 miljard frank, zijnde in absolute cijfers 1,7 miljard frank.

Ik ben de eerste om dat te betreuren, gelet op het feit dat de investeringsdrang in Vlaanderen fors is op dit ogenblik en de overheid dit vanzelfsprekend moet kunnen ondersteunen. Ik zal daar straks, tijdens de bespreking van mijn begroting van economie en werkgelegenheid, verder op ingaan.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar een duidelijk bewijs – en ik zeg dit met de grootste klem – dat het niet zo is dat de zogenaamde zachte sectoren in de begroting het sterkst hebben moeten inleveren. Integendeel. Mijns inziens moet men van kwade trouw zijn om vol te houden dat deze sectoren werden benadeeld. Het tegendeel is juist. Inderdaad, Minister van Financiën en

Geens

Begroting Schiltz heeft tijdens de bespreking een aantal voorbeelden aangehaald van de zogenaamde zachte sectoren, waaruit duidelijk een zeer hoog groeicijfer blijkt. Ik verwijs op dat vlak naar het uitstekend verslag dat werd uitgebracht.

Thans kom ik tot het laatste punt — met als uitgangspunt het eerste punt — : hoe zien wij verder de ontwikkeling van de middelenbegroting van de Vlaamse Raad ?

Ik heb vroeger reeds gezegd dat er geen relatie is tussen enerzijds de uitgaven en de inspanningen die wij doen en anderzijds onze middelen of populair uitgedrukt : wij worden niet betaald volgens prestatie ; wij krijgen geen loon naar werken. Dit is een reële handicap, die gelegen is in het feit dat, op het vlak van de ristornering, wij niet zo ver zijn doorgedrongen als wij het oorspronkelijk hadden vooropgesteld.

De heer J. Van Elewyck : Dit is allemaal waar ; maar u heeft dat telkens als senator goedgekeurd.

Minister G. Geens : Ik heb geen enkele moeilijkheid om mij te verantwoorden, maar ik doe dat in principe nooit, noch in de Senaat noch in de Raad.

De heer J. Van Elewyck : U heeft dat allemaal goedgekeurd ; thans zegt u : „Wij krijgen geen loon naar werken, de middelen zijn ontoereikend,.. Toch hebt u dat goedgekeurd.

Minister G. Geens : Ik heb daar een oplossing voor ; ik kom daar straks op terug.

De betekenis van de ristorno's die thans worden toebedeeld aan de Gemeenschappen en de Gewesten, is niet alleen een probleem van kwantiteit, maar ook van kwaliteit. Ik heb hier onlangs in de Raad gezegd dat het tijd is een verbetering aan te brengen aan de manier waarop zowel de bevoegdheden als de financiële middelen verdeeld zijn over de Staat enerzijds en de Gewesten en de Gemeenschappen anderzijds.

Wat de bevoegdheden betreft moet men tot globale pakketten komen,

waarbij de uitzonderingen niet zwaarder doorwegen dan het principe zelf. Wat de middelen betreft moet een verandering aan de lijst van de ristorneerbare belastingen worden aangebracht.

Dit is niet zo moeilijk. Het veronderstelt een wijziging van de gewone wet van 9 augustus 1980, die trouwens reeds drie keer werd gewijzigd : één keer bij de afschaffing van het artikel, waarbij de provinciale fiscaliteit zou worden opgedoekt ; een andere keer bij het afschaffen van de belasting op de meerwaarde ontstaan bij de verkoop van onroerende goederen, die een compensatie moest uitmaken voor de financiering van de planschade die ten laste valt van het Vlaamse Gewest ; een derde keer naar aanleiding van de wet van 5 maart 1984 ingevolge de lasten van het verleden, waarbij de successierechten uit de lijst van de ristorneerbare belastingen werden geschrapt. Hét moet dus mogelijk zijn in te gaan tegen het consumptiefederalisme en verder de weg in te slaan naar een eigen financiële autonomie en financiële verantwoordelijkheid. De mogelijkheid om van de volledig geristorneerde belastingheffingen een instrument te maken om meer inkomsten voor de Gemeenschappen en de Gewesten te realiseren moet op haar juiste waarde worden bepaald. Om bijvoorbeeld 2 miljard meerontvangsten te realiseren moeten de belastingen op de slijterijen van gegiste dranken meer dan verdertienvoudigd worden, de belastingen op de automatische ontspanningstoestellen vervijfvoudigd, de onroerende voorheffing worden verdubbeld. Het is evident dat dit gewoonweg niet kan en enkel een Spielerei is en men het bijgevolg moet zoeken in een meer substantiële ristornering, met name deze van de personenbelasting. Wanneer daarvan een belangrijk deel wordt geristorneerd, in samenhang trouwens met de overdracht van substantiële bevoegdheidspakketten, dan heeft dit een dubbel resultaat.

Ten eerste, dat de globale fiscale druk daardoor niet stijgt. De gewestbelasting komt in de plaats van de nationale belasting, maar de Gemeenschap oefent bevoegdheden uit die nu door de nationale Regering en de administra-

ties worden behartigd.

Ten tweede, dit geeft ons meteen de mogelijkheid een voordeel te halen uit de elasticiteit van de ontwikkeling van de belastingen, die alleen in de personenbelasting een reëel feit is en die naar Vlaanderen toe duidelijk positief werkt gelet op de belangrijke inspanningen die wij hebben gedaan en die op het terrein trouwens met succes zijn bekroond. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de successen behaald op het vlak van de huisvesting, de aanzienlijke verbetering van de industriële structuren in het Vlaamse land, de belangrijke vermindering van de werkloosheid in het Vlaamse landsdeel te vergeleken met de rest van het land, enzovoort. Dit zijn allemaal zeer duidelijke argumenten voor mijn stelling.

Het kan trouwens ook anders worden bekeken. Ik zou een hypothese willen maken en nagaan hoe de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten er zou uitzien indien wij hetzelfde systeem van financiering zouden hebben als het Brusselse Gewest. Ik neem aldus voor Brussel de toestand van 1980 en trek die door omdat de toestand daar niet is gewijzigd. Er bestaat daar nog altijd een stelsel van voorgedij door de nationale Regering terwijl wij sedert 1 januari 1982 de financiële autonomie kennen. In 1984 kreeg het Brusselse Gewest een dotatie van 5,2 miljard frank, aangevuld met een bedrag van 1,4 miljard frank voortvloeiend uit de wet van 5 maart 1984 betreffende de lasten van het verleden en voor de sanering van de Brusselse gemeentefinanciën. Dit aanvullend bedrag van 1,4 miljard frank was dus een tegemoetkoming in bepaalde lasten van Brussel. In 1984 kreeg het Vlaamse Gewest — ik beperk mij hier tot het Gewest omdat ik de Vlaamse Gemeenschap natuurlijk niet met het Brusselse Gewest kan vergelijken — een dotatie van 28,1 miljard frank, te verhogen met 1 miljard frank lasten van het verleden, in toepassing van de wet van 5 maart 1984, en ristorno's voor 2,8 miljard frank, met daarbij nog successierechten met een budgettaire bestemming voor een totaal bedrag van 4,6 miljard frank.

De optelling van al deze gegevens, en

Geens

dit schijnt mij belangrijk, brengt ons tot de volgende middelen : voor het Brusselse Gewest 6,658 miljoen frank en voor het Vlaamse Gewest 36,466 miljoen frank.

Welnu, zonder de wetten op de staats-hervorming van 1980 en zonder financiële autonomie voor het Vlaamse Gewest zou, vertrekkend van de basis waarop Brussel nu werkt, het Vlaamse Gewest in 1984 44,026 miljoen frank ontvangen hebben zijnde 7,559 miljoen frank meer dan nu het geval is. Met andere woorden, het stelsel van Brussel, met name de „gesubsidieerde autonomie”, is financieel aanzienlijk gunstiger indien de twee andere Gewesten op dezelfde manier behandeld waren geweest. Dit zou voor de nationale staat in 1984 een meeruitgave van nagenoeg 12 miljard frank hebben betekend. Daarbij komt nog dat het Brusselse Gewest geen eigen thesaurie beheert en dus uitsluitend werkt op basis van begrotingskredieten en dat men dus eigenlijk om de reële situatie na te gaan, zich moet steunen op de rekeningen. Iedereen weet dat deze nog niet beschikbaar zijn.

Wanneer ik dat zeg, is dat niet uit naijver ten opzichte van het Brusselse Gewest — ik heb altijd gezegd dat wij bereid zijn te praten over het Brusselse Gewest, ook in financiële termen, maar dat er dan ook andere dingen op de tafel zouden komen maar alleen om te wijzen op de realiteit van de achterstand op het financiële vlak in de uitvoering van de staats-hervorming.

Welnu, deze toestand, ik heb het hier reeds enkele weken geleden gezegd, is niet verder houdbaar. De bespreking op het vlak van deze herziening van de financiële middelen moet dus worden aangevat en zou trouwens het budget-tair probleem in een heel ander daglicht stellen.

Mijnheer de Voorzitter, bij de aanvang van dit debat, wens ik nogmaals te benadrukken dat wij duidelijke prioriteiten hebben gesteld. Deze liggen in de zogenaamde zachte sector, met name de absolute voorrang aan het welzijnsbeleid en de preferentiële

behandeling, in positieve zin, van de cultuur.

Daartegenover staat een belangrijke vermindering van onze investerings-inspanningen en een vermindering van de inspanning die ik kan doen in de richting van het bedrijfsleven.

Dit is de waarheid. Indien men daarvan afwijkt dan is men ofwel te goeder trouw ofwel onwetend. Voor de laatste verontschuldiging echter, met name de onwetendheid, kan na deze korte uiteenzetting, mijnheer de Voorzitter, geen enkele verontschuldiging meer bestaan. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : Minister Schiltz heeft het woord.

Minister H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren collega's, het feit dat wij twee Ministers van Financiën rijk zijn brengt natuurlijk met zich mee dat sommige zaken tweemaal worden gezegd, al was het maar het bedanken van de verslaggever bij deze uitgavenbegroting voor het volledige en uitvoerige verslag dat, denk ik, voor al de leden van deze Raad een interessant document is om dit debat op zijn juiste waarde te beoordelen.

Ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om inhoudelijk een evaluatie te maken, niet zozeer van deze begroting op zichzelf — de Voorzitter heeft trouwens de voornaamste aspecten van de uitgavenbegroting reeds cijfermatig toegelicht — maar wel zal ik even terugblikken op vier jaar Vlaams begrotingsbeleid, vermits dit de vierde begroting is van deze Vlaamse Regering. Wat de middelen-zijde van deze begroting betreft dacht ik dat wij daarop bij het bespreken ervan reeds voldoende waren ingegaan. Overigens heeft de Voorzitter in zijn betoog zopas opnieuw een aantal aspecten van de middelen-zijde van deze begroting belicht, zodanig dat ik beter de uitgavenpolitiek en de uitgaven-structuur van de Vlaamse begroting — maar dan in een perspectief van vier jaar — even onder de loupe kan nemen.

Geachte collega's, u zal zich herinneren dat in de beleidsverklaring van de

Vlaamse Regering — die nog altijd lezenswaard blijkt, alhoewel zij misschien van een zekere overmoed getuigt, rekening houdend met de gebeurtenissen die sindsdien zijn gevallen — eenparig en eensgezind werd gesteld dat het één van onze doeleinden moest zijn een zo orthodox en zo evenwichtig mogelijk financieel en budgettair beleid te voeren. Een dergelijke ambitieuze doelstelling — ik bedoel ambitieus voor ons land vermits wij het al lang niet meer gewoon zijn een orthodox en evenwichtig begrotingsbeleid te voeren — impliceert in de eerste plaats een zo groot mogelijk structureel evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Dit is natuurlijk een open deur intrappen maar het is wel nuttig dit in verband met de begroting van de Vlaamse Regering even specifiek te situeren. Inderdaad, deze noodzaak voor een structureel evenwicht stelt zich in de huidige fase van de Vlaamse autonomie op een heel eigen wijze. Wij moeten de vraag naar het al dan niet bestaan van dit structureel evenwicht hier anders benaderen dan in het centraal Parlement.

Men moet de begroting van de Vlaamse Regering op een andere wijze analyseren en ook op een andere wijze benaderen dan de begroting van de centrale Regering. Waarom ? Omdat, wanneer men spreekt van een structureel evenwicht, het zo is dat inzake de begroting van de centrale Regering het bestaan van een bepaald te defineren saldo perfect verenigbaar is met een structureel evenwicht. Het is niet abnormaal, niet onaanvaardbaar en zelfs niet onorthodox voor de begroting van de centrale Regering dat een bepaald gedeelte van de uitgaven gefinancierd wordt met leningen, op voorwaarde dat — en zo leren alle handboeken van publieke financiën overigens — dit leningvolume beperkt blijft en dat het bestemd is om kapitaaluitgaven te financieren en niet om lopende uitgaven te financieren. Inderdaad, wanneer men kapitaaluitgaven met leningen financiert kan men veronderstellen dat door de fiscale elasticiteit het produkt van deze investeringen zal zorgen voor een uitbreiding van het fiscaal draagvlak en de aangegane leningen zich aldus zelf zullen terugbetalen en als het ware

Geens

het een self-liquidating operatie op termijn zal zijn. Met andere woorden, in een normale Staat met een normale begroting en een normaal systeem betekent structureel evenwicht daarom geen numerieke gelijkheid van inkomsten en uitgaven in één enkele jaarbegroting.

Daar is het structurele evenwicht de vraag of de verhouding tussen lopende en kapitaaluitgaven, de omvang van het te financieren saldo en de aanwending van de leningskosten, voor investeringsuitgaven worden gebruikt of niet.

Op die manier kan men een structureel evenwicht opbouwen over vele jaren ondanks het feit dat, wanneer men de jaarbegroting op zichzelf neemt, daarin een bepaald budgettair deficit tot uiting komt, een te financieren saldo.

Voor de begroting van de Vlaamse Regering evenwel geldt deze begrotingsfilosofie niet en mogen wij deze ook niet overnemen. Waarom niet? Dit mag niet omdat ten eerste, het grootste deel van onze inkomsten onttrokken is aan de algemene normale fiscale elasticiteit. Het grootste gedeelte van onze inkomsten zijn dotaties die niet elastisch zijn want zelfs de gewone indexering is iets anders dan een fiscale elasticiteit. U weet dat de opbrengst van de belastingen proportioneel sneller stijgt dan de stijging van het indexcijfer. Deze elasticiteit van onze inkomsten ontbreekt in de begroting van de Vlaamse Regering. Ten tweede mag dit niet — en de Voorzitter heeft er ook nog eens ten overvloede op gewezen omdat wij de fiscale return missen die normaal het gevolg is van overheidsinvesteringen. Alle investeringen die wij doen leveren fiscale opbrengsten op die uitsluitend naar de centrale Regering gaan.

De voorbeelden die zowel in de Commissie als in de Openbare Vergadering zijn geciteerd, bij voorbeeld met betrekking tot de uitgaven die wij doen voor de sociale huisvesting en de uitgaven op het vlak van de economische expansie en dergelijke, spraken voor zichzelf.

Dit wil dus zeggen dat, gelet op het eigen karakter van onze inkomsten en onze uitgaven, samen met de beperktheid van de globale omvang van onze middelen, het structureel evenwicht van de begroting van de Vlaamse Regering, veel meer het eenvoudig huishoudelijk evenwicht van een kasboekhouding moet benaderen dan dit het geval is voor de centrale Regering.

Wat ons betreft moeten alle uitgavenverschuivingen naar de toekomst en alle debudgetteringen en prefinancieringen met de grootste omzichtigheid worden benaderd. Wanneer wij een evaluatie willen maken van vier jaar Vlaams begrotingsbeleid, dan moeten wij nagaan in welke mate en op welke wijze wij dit specifieke evenwicht, dat eigen is in deze fase aan onze begrotingsstructuur, hebben gerealiseerd en of wij al dan niet de toekomst hebben gehypothekeerd.

Een tweede interessant aspect — ook de Voorzitter heeft daarop gewezen — is het probleem van de voorstelling van de begroting en de begrotingsstructuur, evenals de vraag of wij erin zijn geslaagd aan de Vlaamse Raad, aan ons Parlement, een zo doorzichtig en betrouwbaar mogelijk beeld te geven van de juiste financiële toestand, van de verbintenissen en de daaruit voortvloeiende uitgaven.

Bij de eerste evaluatie over het structurele evenwicht van onze begroting dient de aandacht niet alleen te gaan naar de achtereenvolgende evenwichten of onevenwichten van de voorbije jaren, doch vooral naar het evenwicht op termijn. In dit opzicht is het niet alleen belangrijk de numerieke cijfers van de totale begrotingskredieten, dus de uitgavenkredieten, te bekijken, maar moet men vanzelfsprekend ook zorgzaam en waakzaam het volume van de machtigingen tot vastlegging en tot prefinanciering bekijken. Immers, hieruit spruiten onvermijdelijk de lasten voort voor de toekomst en bijgevolg de eventuele toekomstige onevenwichten. Ik hoef niet te herhalen dat de techniek van de debudgettering en de prefinanciering het mogelijk maakt de verbintenissen en de beslissingscapaciteit van een Regering op de drijven. Anderzijds — hoe wel dit misschien paradoxaal klinkt —

maakt deze techniek het mogelijk de uitgaven beperkt te houden. Natuurlijk is dit een beleid dat een beetje uitgaat van de filosofie „na ons zijn het er met houten koppen”, zoals men in Antwerpen zegt. Het betekent een verschuiven van de lasten naar de toekomst en een verzwaaring van de begrotingsproblemen voor de volgende Regeringen.

Een van de grote problemen voor deze Regering, wanneer zij aan het werk is gegaan op het budgettaire terrein, was dat zij onder meer werd gecontroleerd met massale debudgettering en prefinancieringen uit het verleden. Deze maakten het haar moeilijk op een gezonde basis te starten. Dit is één van de problemen die wij in de voorbije drie jaar en de voorbije drie begrotingen hebben moeten opvangen. Trouwens, in één bepaalde sector, namelijk de huisvestingssector, is het nog niet opgelost. Hier zullen wij de volgende jaren nog hebben af te rekenen met de zeer zware gevolgen — naar mijn mening althans — van het overmoedig en roekeloos beleid dat men in het verleden desbetreffend heeft gevoerd.

In het kader van de optie die in de beleidsverklaring werd geformuleerd, meen ik dat de Vlaamse Regering terecht heeft beslist de prefinancieringen geleidelijk af te schaffen en in de mate van het mogelijke terug te keren naar de orthodoxe directe budgettering door het inschrijven in de kredieten van de noodzakelijke uitgaven voor de vastleggingsbeslissingen. Wij hebben dit doel bereikt in de sector leefmilieu, waterzuivering en afvalstoffen. Daar werd de prefinanciering volledig afgeschaft en de budgettaire weerslag van onze beslissingen direct in budgettaire kredieten omgezet. Wij hebben dit voor tweederden kunnen doen in de sector welzijn en gezondheidszorg.

Daardoor worden de uitgaven voor interesten en aflossingen gestabiliseerd of verminderd maar dit brengt natuurlijk wel mee dat er een onmiddellijke stijging van de ordonnanceringskredieten is vereist om dit doel te bereiken, ordonnanceringskredieten die niet slaan op beleidsbeslissingen die nu worden genomen, maar op de uit-

Schiltz

voering van beleidsbeslissingen die vroeger werden genomen. Het is dus eigenlijk een soort ascese die deze Regering zich oplegt. Ze beperkt haar beslissingsvermogen, om de gevolgen van vroegere beslissingen op een orthodoxe manier in de begroting te kunnen opnemen en op die manier het terrein voor de toekomst schoon te maken.

De tweede manier waarop de Vlaamse Regering haar begrotingsdoelstelling heeft trachten te verwezenlijken is een gevoelige inkrimping van het investeringsprogramma geweest.

Geachte collega's, dit betekent vanzelfsprekend een wat pijnlijke vermindering van de actiemogelijkheden.

Op deze beide manier hebben wij evenwel een minder groot onevenwicht tussen de uitgaven en de ontvangsten bereikt in 1984 en 1985, vergeleken met de situatie 1982 van waaruit wij zijn moeten vertrekken. Ik verwijs, wat dat betreft, naar de grafische voorstelling in het verslag bij de Middelenbegroting opgenomen.

Belangrijker lijkt mij dat op deze wijze de last voor de toekomst werd gereduceerd, zodanig dat wij kunnen stellen dat het structureel evenwicht, dynamisch gezien, weliswaar nog niet volledig werd bereikt, maar in ieder geval dat wij zeer duidelijk op weg zijn naar dit structureel evenwicht en dat het in de toekomst gemakkelijker volledig zal kunnen worden bereikt.

Wij hebben dus via deze vier begrotingen een bepaalde sanering doorgevoerd die op termijn zal leiden tot een budgettaire verlichting en tot een verruiming van de actiemogelijkheden van de Vlaamse Regeringen die na deze zullen aantreden. Indien men deze politiek nog even aanhoudt — want indien men het roer onmiddellijk mocht omgooien is het duidelijk dat binnen de kortste keren de resultaten van deze drie jaar ascese ongedaan zouden worden gemaakt — en men deze lijn nog even doortrekt — en ik denk meer bepaald aan het verdelen van de grote massa geprefinancierde kredieten in de huisvestingssector die zowat de

laatste grote hypotheek is op onze budgettaire toekomst — dan zullen de komende Vlaamse Regeringen in de toekomst door ons begrotingswerk, over een ietwat ruimere manoeuvreerruimte en ietwat ruimere budgettaire actiemogelijkheid beschikken, zelfs indien geen grote stappen vooruit zouden kunnen worden gezet op het vlak van de middelenvoorzieningen en de fiscale autonomie — wat vanzelfsprekend mijn wens is, dat hoeft ik niet te onderstrepen. Dat zal dan de erfenis zijn die wij eventueel aan onze opvolgers kunnen nalaten.

Ik zeg dat het helaas niet mogelijk was de begrotingsfilosofie in de sector van de huisvesting volledig door te trekken. Dat heeft ons ertoe verplicht iets te doen wat wij gezworen hadden niet te doen. Dat bewijst dat ook in de politiek „Never say never again” geldt. Dit is de titel van een film die ik niet heb gezien maar waarvan ik denk dat hij wel boeiend zal zijn, bovendien hoeft een politicus die niet te zien, die weet dat zo. Wij hadden weliswaar gezworen niet te debudgetteren, maar ook wij hebben ons moeten onderwerpen aan het juk van de onafwendbaarheid, want die pil van 4,4 miljard frank in de sector van de huisvesting, die normaal in onze uitgavenbegroting van dit jaar had moeten ingeschreven zijn, supplementair bij wat er nu ingeschreven staat, was een pil die wij echt niet konden slikken op gevaar van erin te stikken.

Wij hebben dus gesteld ze maar eventjes opzij te leggen en aan een bankier te vragen een tijdlang de kosten van die pil op zich te nemen. Dit neemt evenwel niet weg dat wij, hoe dan ook, in de volgende jaren, stukjes bij beetje, deze pil zullen moeten verteren.

Wij hebben dus 4,4 miljard frank moeten afwentelen via een consolidatielening. Trouwens, uit de grafiek, die in het verslag van de heer Vermeiren op pagina 174 voorkomt, kan worden afgeleid dat dergelijke operaties in de toekomst nog wel een paar maal noodzakelijk zullen zijn. Eerst in de herfst van de negentiger jaren zal heel deze berg genivelleerd zijn en de begroting compleet, volgens deze begrotingsfilosofie, helemaal structureel in evenwicht, ik zeg wel „helemaal” dit

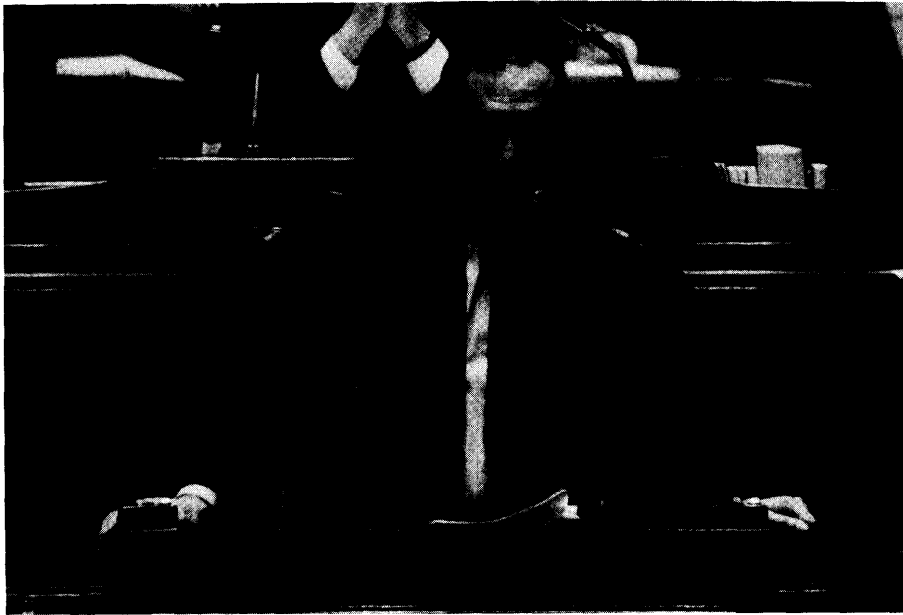
in de veronderstelling dat er intussen geen supplementaire middelen worden gevonden om de afbouw van deze schuldenberg sneller te laten verlopen, wat eventueel in de volgende legislatuur, ik hoop het althans, tot de mogelijkheden zal behoren. Intussen moeten natuurlijk de vastleggingsmachtigingen in bedwang worden gehouden, moeten inderdaad de prefinancieringen zeker niet vermeerderd worden tegenover het huidige peil. Integendeel. Samengevat meen ik te mogen stellen dat het begrotingsbeleid van de voorbije jaren — dat begrijpelijkerwijze in diverse sectoren op kritiek is gestoten, diegenen namelijk die aan de lijve hebben ondervonden wat het betekent wanneer de overheid tracht een orthodox begrotingsbeleid te voeren — langzaam maar zeker geleid heeft naar een gevoelige afbouw van de wanverhoudingen die wij bij het begin aantreffen.

De wijze waarop getracht wordt dit evenwicht te bereiken, impliceert vanzelfsprekend vaak pijnlijke politieke keuzen. Dat is nu eenmaal politiek: men kiest op welke wijze men terugschroeft. Zoals u weet hebben wij gekozen voor een sterke beperking van de investeringsuitgaven enerzijds en een redelijke toename van de lopende uitgaven anderzijds, vooral in de sector 59bis. Iedereen zal dit kunnen vaststellen wanneer hij de tabellen raadpleegt.

— *Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Ik kan mij voorstellen dat niet iedereen akkoord gaat met de keuze die wij hebben gedaan. Ik verklap ook geen geheim wanneer ik zeg dat zelfs in de Executieve meningsverschillen zijn ontstaan over de keuze waar men moest snijden en waar niet. Elk objectief waarnemer kan echter vaststellen dat het is gebeurd op de wijze die ik hier heb aangegeven.

De Voorzitter heeft hier terecht in zijn uiteenzetting, zoals ik in de Commissie heb gedaan, het misverstand uit de weg geruimd dat werd gecreëerd door actiegroepen en door overigens begrijpelijker protest van de zachte sector. De waarheid is dat wij deze sector in de grootst mogelijke mate hebben ontzien en nog hebben trachten te

Op de tribune: de heer F. Vermeiren (PVV), algemeen verslaggever over de drie aanpassingen van de begroting 1984 en de uitgavenbegroting 1985

helpen, en dat de last van de budgettaire orthodoxie, bijsturing en herstel van het budgettair evenwicht gedragen wordt door de harde sector, met name de investeringen, leefmilieu, ruimtelijke ordening, ondergeschikte besturen enzoverder. Zij moeten opdraaien voor de budgettaire sanering van de Vlaamse begroting. De Voorzitter doet teken dat ook de sector van de economie daartoe behoort. Dit is inderdaad juist maar ik meen dat hij, wanneer men rekening houdt met zijn globale werkmiddelen, afzonderlijke secties en fondsen inbegrepen, er niet zo bekaaid uitkomt wat zijn beslissingsmacht betreft. Dit neemt niet weg dat zijn analyse juist is. Ook hij heeft trouwens wat de **kapitaalpremies** betreft een beslissing genomen die hem verplicht de komende jaren het volume van de **vastleggingssmachtigingen** te laten dalen in vergelijking met vorige jaren.

Over deze politieke keuze van de Executieve zal de Raad zich moeten uitspreken. Dat hoort zo in een democra-

tie. Men moet een begroting bijsturen en een structureel evenwicht herstellen. Men kiest het tempo waarin en de wijze waarop dit zal gebeuren. Het Parlement zal zich door de stemming die het over deze begroting zal uitspreken, over deze keuze uitspreken.

Wat het tweede punt betreft kan ik kort gaan. Het heeft betrekking op iets wat mij ook in het bijzonder duurzaam is namelijk of de begroting wordt ingediend op een wijze die het Parlement in staat stelt snel een juist inzicht te verwerven in de situatie. Wij zijn wat dat betreft in het centraal Parlement nooit verwend geweest. De Vlaamse Executieve heeft dan ook een poging gedaan om de ingewikkelde begrotingsmaterie meer doorzichtiger te maken. Wij hebben van bij de aanvang een eenheidsbegroting opgesteld, dus één enkele uitgaven- en middelenbegroting. Sinds 1983 werd aan de uitgavenbegroting een overzichtelijk functionele structuur gegeven. Deze bleef sindsdien gehandhaafd zodat men gemakkelijk vergelij-

kingen kan maken van jaar tot jaar, wat op centraal vlak niet het geval is. De functionele indeling van de nationale begrotingen verandert wel eens naargelang van de samenstelling van de Regering.

Belangrijk in dat opzicht is evenwel – en dat wil ik toch met nadruk signaleren – dat vanaf 1982 de automatische overdracht van de saldi van de lopende kredieten werd afgeschaft. De slechte gewoonte van de begrotingsruiters maakte dat wanneer een begroting werd beoordeeld, men meende op de hoogte te zijn. Maar dat was niet zo omdat men rekening moest houden met de ongebruikte kredieten van de vorige jaren, die automatisch werden overgedragen.

Hierdoor was de beslissingsmacht van de Regering in het begrotingsjaar waarover werd gestemd anders dan wat uit de begroting zou blijken omdat zij zonder toelating gebruik kon maken van de niet gebruikte kredieten van de lopende uitgaven van de vorige jaren.

Dat was een zeer zware inbreuk op het heilige annaliteitsprincipe dat, ondanks alle noodzakelijke versoepeling die de moderne beleidstechnieken meebrengen, een van de hoekstenen van een begrotingsbeleid moet blijven. Wanneer men dat principe loslaat, wordt de parlementaire controle zinloos en inefficiënt.

Wat de lopende uitgaven betreft, hebben wij dat principe in ere hersteld. De saldi van de kredieten voor lopende uitgaven worden per einde jaar geannuleerd.

Wij zijn in deze begroting een stap verder gegaan.

Wij hebben ook de saldi van de gesplitste kredieten van de kapitaaluitgaven geannuleerd zodat de begroting 1985, afgezien van de bewegingen via de afzonderlijke sectie, de meest correcte weergave is van de inkomsten en de kredieten die de jongste tientallen jaren in het Parlement werd ingediend.

Dit wil natuurlijk niet zeggen dat men inhoudelijk met die begroting akkoord moet gaan.

Schiltz

Wat de politieke deontologie en de verhouding Regering, Executieve en Parlement betreft, zijn wij met deze vier begrotingen tegemoetgekomen aan onze belofte, namelijk dat wij een orthodox begrotingsbeleid wensten te voeren.

Ik verzeker u dat het niet gemakkelijk ging. Begrijpelijkerwijze speculeert iedere Minister graag op spaarpotjes die links en rechts in de Rijkscomptabiliteit kunnen worden aangetroffen. Die spaarpotjes kunnen bijzondere fondsen of niet-geannuleerde kredieten zijn, die als een appeltje voor de dorst op het opportune moment kunnen worden aangewend wanneer de eigenlijke begrotingskredieten zijn uitgeput. Dat is begrijpelijk en menselijk. Dat zelfs de Administratie geneigd is dergelijke appeltjes voor de dorst te creëren, is eveneens menselijk en begrijpelijk.

Het zetten van deze twee stappen is vrij ongewoon in de geschiedenis van de openbare financiën. De Vlaamse Regering heeft het dan toch maar gedaan, hoofdzakelijk uit respect voor de controlefunctie van het Parlement en om de werkelijke vergelijkbaarheid van de begrotingen geleidelijk in ere te herstellen.

Op die manier zal het volume van de begrotingsuitgaven en -kredieten een meer nauwkeurige voorafspiegeling zijn van wat wij op kasgebied te verwachten hebben. Precies omwille van de omstandigheden die ik heb aangehaald, is het in de huidige fase voor de Vlaamse Regering noodzakelijk haar begrotingssituatie en haar kassituatie zo dicht mogelijk bij elkaar te houden. Wij hebben bijzonder weinig mogelijkheden om op een verantwoorde manier met te financieren saldi te werken.

In de mate dat de debudgettering en de prefinancieringen werden afgebroken en dat de uitgaven opnieuw werden gebudgetteerd, geven de uitgavenramingen een getrouwer beeld van de werkelijke kostprijs van de verschillende functies en sluiten de uitgaven aldus dichter aan bij de genomen beslissingen.

Het risico dat ook de Vlaamse Regering en het Vlaamse Parlement met spookmiljarden zouden worden geconfronteerd, is klein, om niet te zeggen nihil.

De bereikte resultaten die trouwens mede geconditioneerd zijn door de schakeringen in visie van de in de Vlaamse Regering vertegenwoordigde politieke families zijn ongetwijfeld niet volmaakt.

— **De heer Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.**

Ik zal de eerste zijn om dit te erkennen. De wijze waarop de begrotingsresultaten werden bereikt, zal wellicht niet aan ieders voorkeur beantwoorden. Afgezien daarvan meen ik echter dat wij er wel in geslaagd zijn een hele weg af te leggen naar een meer orthodoxe en doorzichtige begroting, kernstuk van de parlementaire democratie. Het is met enig genoegen dat ik deze beschouwing dan ook aan de aandacht van de Vlaamse Raad heb onderworpen. Wij hoeven inderdaad niet alle dagen aan de klaagmuur te staan. Een positieve mededeling over een idealistisch en abstract streefdoel mag in de politiek ook al eens aan bod komen. **(Applaus op talrijke banken)**

De Voorzitter : De heer Vermeiren, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, uw Commissie voor financiën en begroting heeft twee dagen vergaderingen gewijd aan voorliggend ontwerp van begrotingsdecreet.

De commissiebesprekingen verliepen op functionele wijze in de onderscheiden gespecialiseerde commissies van de Raad, te weten : in de commissies bevoegd voor de aangelegenheden bepaald bij artikel 59bis van de Grondwet, en in de commissies bevoegd voor de aangelegenheden bepaald bij artikel 107quater van de Grondwet.

Niettegenstaande er per commissie ook een eindstemming werd gehouden, werden de stemmingen over de

artikelen en de eindstemming over het gehele ontwerp aan uw Commissie voor Financiën en Begroting voorbehouden.

Er werd vooreerst een zeer uitvoerige bespreking gehouden over de opmerkingen gemaakt door de afgevaardigde van het Rekenhof. Opmerkingen die tweërlei van aard waren.

Ten eerste, de toetsing van de begrotingsvoorstelling aan twee materiële decreten door de Raad aangenomen : enerzijds het Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme en anderzijds de subsidiëring van de restauratiewerken aan beschermde monumenten bestemd voor de eredienst.

Wat het Vlaams Commissariaat-generaal voor toerisme betreft, werd gesteld dat een normale tenuitvoerering van deze bij decreet opgerichte gemeenschapsinstelling de begroting voor 1985 aanzienlijk zou hebben beïnvloed.

Immers, het ontbreken van de begroting van deze instelling kan, als het Commissariaat-generaal opgesteld, in de loop van 1985 moeilijkheden opleveren, zo men via deze instelling andere subsidiëringnormen zou willen hanteren dan deze welke thans van toepassing zijn in de sector van het toerisme.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verduidelijkte dat het voorbarig was een krediet in te schrijven voor het Commissariaat-generaal voor toerisme omdat het nog niet operationeel was. Dit als gevolg van de reeds lang aanslepende problematiek van de bevoegdheidsbetwisting waarbij op de finale uitvoering van de beslissing van het Overlegcomité wordt gewacht. Dan pas kan het Commissariaat-generaal voor toerisme van start gaan.

Een ander door de Raad aangenomen decreet dat ter discussie lag betrof de subsidiëring van de restauratiewerken aan beschermde monumenten bestemd voor de eredienst.

Het betreft hier een problematiek die eerder begrotingstechnisch van aard is en voortvloeit uit het feit dat de oude regeling deze subsidiëring beschouwde als een aangelegenheid van

Vermeiren

artikel 107quater. Nu blijkt echter met zekerheid dat dit een aangelegenheid is in het kader van artikel 59bis. De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verklaarde dat door de indiening van een amendement door de Vlaamse Executieve aan voornoemde opmerking werd tegemoet gekomen.

Een tweede discussie betrof het verschil in behandeling van twee door het Rekenhof aangeklaagde gevallen van een onwettige verlenging van gemeenschapswaarborg.

Het betreft hier de dossiers „Mediatheek” en „Philharmonie” waar telkens de rechtsgrond voor de vaste verbintenis tot latere betoelaging zou ontbreken. De bezwaren voor het dossier „Mediatheek” werden ondervangen door een specifiek krediet ad hoc. Voor het dossier „Philharmonie” blijft een regeling, zoals voor de Mediatheek uit, zodat een machtigingsbesluit nog steeds noodzakelijk blijft.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve beklemtoonde dat het in feite geen gemeenschapswaarborg betreft, maar het ten laste nemen van de jaarlijkse begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap van de budgettaire weerslag van een consolidatielening.

Om nochtans tegemoet te komen aan de gestelde opmerkingen zou in het aanpassingsblad van de begroting 1985 een decreetsbepaling worden opgenomen waarbij – en ik vat samen – de Vlaamse Gemeenschap zich verbindt om gedurende 20 jaar jaarlijks de nodige subsidies toe te kennen aan de VZW „Philharmonie van Vlaanderen” om de terugbetaling van de leninglasten te verzekeren met betrekking tot een consolidatielening van 40 miljoen frank bij het Gemeentekrediet.

Een ander discussiepunt vormden de door het Rekenhof gemaakte aanmerkingen betreffende de bepalingen vervat in artikel 10 van de Cultuurpactwet.

De u bekende stelling dat nieuwe kredieten, via deliberaties geopend, slechts kunnen worden vereffend na de goedkeuring door de Vlaamse

Raad van het geregulariseerde begrotingsdecreet, werd door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve niet helemaal conform bevonden met de bepalingen van artikel 12 van de Cultuurpactwet en zelfs contradictorisch met de geest van artikel 24 van de Comptabiliteitswet.

De mogelijkheid bestaat dat – indien de zopas aangehaalde stellingname wordt aangehouden – een dringend ingrijpen van de Executieve met betrekking tot nieuwe kredieten indien de actualiteit dit zou vereisen, onmogelijk wordt.

In dit opzicht en rekening houdend met de geest van het Cultuurpact, te weten het vermijden van elk favoritisme of willekeur bij de subsidiëringstoekenning, werd door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve volgende overweging meegegeven ; en ik citeer uit het verslag :

„Deliberaties, vergezeld van de aangekondigde explicatieve nota's en die regelmatig ter kennis van de Raad worden gebracht kunnen aanleiding geven tot het samenroepen op regelmatige tijdstippen van ofwel de Commissies voor Financiën en Begroting ofwel van een inhoudelijk gespecialiseerde commissie, bijvoorbeeld deze van Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming.

Hier kan of kunnen de bevoegde Gemeenschapsminister of -ministers de beslissingen van de Executieve toelichten en toetsen aan de mening van de leden van de Commissie. Indien deze geen aanleiding geven tot ernstige kritiek, zou de betaling in afwachting van latere regularisatie door het goedkeuren van het begrotingsdecreet toch dringend kunnen gebeuren.

Tenslotte verklaart de Voorzitter van de Vlaamse Executieve na rijp beraad, voorstander te zijn van het indienen van één aanpassing per begrotingsjaar in plaats van het systematisch indienen van verschillende aanpassingen.”

Een lid vroeg met aandrang de techniek van het indienen van verschillende bijbladen per begrotingsjaar te

handhaven. Hetzelfde lid wees trouwens op het enorme belang van het Cultuurpact als belangrijk bereikte consensus tussen politieke partijen. Een interpretatie van bepaalde artikelen en of een wijziging aan de geest of letter van de Cultuurpactwet naar aanleiding van de bespreking van voorliggende begroting, acht hij dan ook uitgesloten.

Hetzelfde lid kan echter wel begrijpen dat er zich praktische moeilijkheden kunnen voordoen en stelt dat probleemgevallen, die een consensus van alle ideologische en filosofische strekkingen noodzaken aan de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie voor advies kunnen worden voorgelegd ; ofwel dat de Vlaamse Executieve zelf schriftelijk suggesties aan de bevoegde Commissie van de Raad kan voorleggen.

Tenslotte werd nog zeer uitvoerig gediscussieerd over de toepassing van artikelen 10 en 12 van de Cultuurpactwet. Artikel 10 bepaalt dat de regels inzake erkenning en subsidiëring in geld of natura van geregelde culturele activiteiten, naargelang van het geval, slechts mogen worden vastgesteld krachtens een wet, een decreet of een beraadslaging van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid.

Bij ontstentenis van dergelijke regels moeten alle toelagen en voordelen het voorwerp zijn van een speciaal begrotingsartikel op naam.

Artikel 12 van de Cultuurpactwet strekt ertoe de bepalingen van voornoemde artikelen 10 en 11 niet van toepassing te maken op de toelagen die dienen om nieuwe experimentele initiatieven te steunen.

In dat geval mogen deze starttoelagen slechts worden verleend gedurende ten hoogste drie dienstjaren. Het besluit tot toekenning moet het voorwerp zijn van een met redenen omkleed advies van de Raad van State.

Ik heb dit willen aanhalen tot betere illustratie van een aantal bestaande misverstanden bij de inroeping van artikelen 10 en 12 bij de behandeling van een aantal factuele dossiers.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve deed in dit opzicht twee belang-

Vermeiren

rijke verklaringen.

1. Mits akkoord van het Rekenhof sal ter zake een duidelijker motivering worden verstrekt.

2. Hij moest eens te meer verwijzen naar de constatacie dat de Administratie van Begroting in de Vlaamse Administratie onbestaande is en enkel op papier staat. De hoogste ambtenaar is de Directeur-generaal. Daaronder staat direct een **bestuurssecretaris** met enkele personeelsleden van de niveaus 2, 3 en 4. De Voorzitter bekleemtoonde dat het niet zijn schuld is dat de ambtenaren niet werden overgeheveld. Het hele begrotingswerk gebeurt door de Minister van Financiën en Begroting en de kabinetten van de twee Gemeenschapsministers bevoegd voor de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit stelt een aantal problemen.

Ten slotte stelde de Voorzitter van de Vlaamse Executieve dat de wet gerespecteerd wordt bij toepassing van artikel 24. Met betrekking tot het gebruik van begrotingsruiters spreekt hij trouwens van „lichte cavalerie”. Inzake de drie verjaringsdossiers meent hij dat de belanghebbenden niet mogen worden gestraft voor door de administratie begane fouten. Het is niet hun schuld dat door de **gewestvorming** een administratieve chaos werd gecreëerd. Indien de Raad dit artikel schrapt, betekent dit een grote **onrechtvaardigheid** tegenover deze schuldeisers.

Ik heb deze laatste gegevens letterlijk uit het verslag willen overnemen omdat dit zeer goed de gesteldheid typeert waarin de **commissiebesprekingen** zijn doorgegaan. Met andere woorden, een strakke discussie van verantwoording ten opzichte van het Rekenhof binnen een **gemeenschapskader** dat op vele punten de kans niet krijgt van start te gaan.

Ik moge besluiten met de vermelding dat bij de artikelen 29 en 30 van voorliggende begroting een door de Vlaamse Executieve ingediend amendement werd aanvaard en dat bij artikel 52 een materiële vergissing werd rechtgezet.

Het gehele geamendeerde ontwerp van decreet werd ten slotte aangenomen met 9 stemmen tegen 3 wat de aangelegenheden betreft voorzien bij artikel 59bis van de Grondwet en met 8 stemmen tegen 3 wat de aangelegenheden betreft voorzien bij artikel 107quater van de Grondwet. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, bij de algemene bespreking van deze uitgavenbegroting zou ik graag een bilan opmaken van enkele belangrijke realisaties. Ik vond het goed dat ook Minister Schiltz eventjes een bilan heeft opemaakt van vier jaar begrotingstechniek met enkele nieuwe accenten.

Ik zal niet meer over de inkomstenbegroting spreken, gezien de Voorzitter van de Vlaamse Executieve dit uitvoerig heeft gedaan en de positieve elementen van deze begroting heeft onderstreept. Mijn uiteenzetting zal zich uitsluitend richten op de uitgaven zelf. Ik zal mij beperken tot de hoofdpunten van het beleid van deze Vlaamse Executieve. Ik ben trouwens zeer gevoelig – als ik even persoonlijk mag zijn – voor de kritiek die men in bepaalde partijen heeft, als zou deze Vlaamse Raad in de marge van het politiek gebeuren werken, wat niet het geval is.

Wanneer men per Departement – en ik heb deze oefening in het afgelopen weekend gedaan – de inventaris naleest, ben ik fel onder de indruk gekomen van het politieke werk dat door elke Minister tijdens de voorbije drie à vier jaar werd gerealiseerd. Ik zal niet de inventaris opmaken van elk Departement, maar wel de grote knelpunten aangeven.

In de eerste plaats zal ik beginnen met de economische aspecten. Iedereen is fel onder de indruk van de economische crisis en van het groeiend aantal werklozen, ook in het Vlaamse Gewest. Ik denk even aan de onheilvoorspelling van Professor Van Broeckhoven enkele jaren geleden, als zouden wij naar een werkloosheidspeil van 800.000 eenheden evo-

lueren. Iedereen weet dat de werkloosheid geen conjunctureel verschijnsel is, maar duidelijk een structureel element. Ik heb de algemene factoren in verband met de werkloosheid even getoetst aan de gegevens die wij vanuit de Vlaamse Executieve enkele weken geleden hebben ontvangen.

Welke zijn de oorzaken van de crisis? Verschuivingen in de bedrijfssectoren, nieuwe technologieën, de demografische structuur, de verandering in de actieve bevolking, de toename van de vrouwelijke tewerkstelling zijn vijf elementen die van bepalende aard zijn om het tewerkstellingspeil van vandaag te beoordelen. Ik zou de mensen van mijn generatie eventjes willen herinneren aan de tijd toen wij in de jaren vijftig aan de universiteit afstudeerden. Wanneer men een vergelijking maakt van de werkloosheidscijfers in de jaren 1953-1954, onder een werkloosheidsreglementering die toen veel strenger was, staat men verbaasd over het feit welke economische crisis Vlaanderen in de vijftiger jaren heeft doorgemaakt. Het is pas na de vijftiger jaren dat de expansiewetten werden uitgevaardigd. Vandaar dat het aanlokkelijk is de vraag te stellen of het in de vijftiger jaren louter om een conjunctureel verschijnsel ging dan wel of wij in de zestiger jaren een inspanning hebben gedaan om belangrijke structurele wijzigingen door te voeren.

Geachte collega's, het kan niet dat wij bij louter toeval, uit zo een diepe crisis als in 1950 opgeklommen zijn. Vandaar mijn vraag : zijn wij een tweede maal in staat om deze ommekeer te bewerkstelligen en kunnen wij dat in de eerste plaats doen in het Vlaamse Gewest, waarvoor wij in het Vlaamse Parlement verantwoordelijk zijn.

De beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve van 21 januari 1982, waarin deze problematiek werd omschreven – en het verheugt mij dat ook Minister Schiltz dat straks heeft gezegd – blijft een belangrijk document. Het is inderdaad een boeiend document, met nieuwe accenten. Zelfs indien wij niet alles hebben gerealiseerd, loont het de moeite dit te herlezen. De Vlaamse Executieve heeft bij de ver-

Verhaegen

klaring, hier in de Vlaamse Raad, duidelijk geopteerd voor een totaal nieuw industrieel werkgelegenheidsbeleid, met de klemtoon op het zoeken naar nieuwe produkten, nieuwe produktie-methoden en nieuwe markten.

Ik zal niet in detail treden, maar dit was eigenlijk de ziel van Flanders' Technology en de bezieling die de Vlaamse Executieve aan dit beleid gaf. Bijgevolg is het normaal dat wij vandaag de vergelijkende cijfers zouden nagaan van de vijf componenten, die ik straks heb vermeld en van wat wij eind 1984 in het Vlaamse Gewest terugvinden.

Geachte collega's, sta mij toe even te verwijzen naar het feit dat de actieve bevolking in Vlaanderen blijft groeien, maar minder snel. Dit cijfer daalt van + 29.000 in 1983 tot + 25.000 in 1984. Bijgevolg blijft het een bestendige uitdaging dat in het Vlaamse Gewest 25.000 nieuwe werkplaatsen worden gevonden, vermits dit de aangroei was van de actieve bevolking. Dit is een eerste antwoord op de componenten.

Ten tweede, de jeugdwerkloosheid is verminderd. Wij mogen ons daarop niet blind staren, want dit vloeit voort uit het feit dat men vooral in deze sector speciale maatregelen heeft genomen. Inderdaad, het werkloosheidsprobleem is voor de ingenieur, die op de leeftijd van 45-50 jaar, met studerende kinderen aan de universiteit, even verschrikkelijk. Wij mogen ons dus niet enkel steunen op het probleem van de jeugdwerkloosheid.

Ten derde, de deeltijdse arbeid is in Vlaanderen fors gestegen, omdat wij de arbeidswetgeving en de maatschappelijke zekerheid hebben gewijzigd, waardoor deze keuze vandaag, ten minste juridisch, mogelijk is.

Ten vierde, het SIMONA-project zal dit jaar operationeel worden voor alle RVA-kantoren. Dit betekent dat de arbeidsmarkt doorzichtiger wordt, wat zeer interessant is.

De T-dienst – tijdelijke tewerkstelling, is van 116.000 in drie jaar tijd, naar 648.000 gestegen. Men kan niet

zeggen dat dit een negatief resultaat is. Integendeel.

Thans kom ik tot het laatste punt van mijn betoog, met name de verschuiving in de bedrijfssectoren door de invoering van nieuwe technologieën.

Ik onderschrijf volkomen hetgeen de Executieve heeft gedaan, meer bepaald het zoeken naar vernieuwing in de industriële structuur. Mijns inziens is daaraan echter een belangrijk menselijk, economisch, maatschappelijk en politiek probleem verbonden.

Eerst en vooral zijn er de sociale verhoudingen. Veertien dagen geleden heb ik in „Impact” een boeiend artikel gelezen waarin vermeld staat dat dit probleem niet op korte tijd mag worden gezien. Zoals u wellicht, was ik evenzeer onder de indruk van het Rathenau-rapport en van de rapporten uitgaande van onze eigen diensten van Wetenschapsbeleid, en het rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie. Op basis van de invoering van de informatica voorziet het Rathenau-rapport alleen reeds 190.000 afvloeiingen in Nederland.

Er kan dus niet gesteld worden dat dit geen belangrijk maatschappelijk fenomeen is. Een opmerkelijk voordeel van de nieuwe technologie is zeker de verbetering van de menselijke kwaliteit van de job. Volgens mij is het niet onbelangrijk hierop de klemtoon te leggen. In elk geval moeten wij de gevolgen hiervan zien voor de totale economie en niet alleen voor één bepaalde sector. Ik ben daar voorstander van. Het is evenwel duidelijk dat dit zeer zware sociale problemen oproept. Het is toch niet verwonderlijk dat het enige sociale interprofessionele akkoord dat de laatste vijf à zes jaar in de Nationale Arbeidsraad is afgesloten precies betrekking heeft op de informatieplicht bij de invoering van nieuwe technologieën in de bedrijfssectoren, omdat dit ervaren wordt als een belangrijk sociaal maatschappelijk gegeven. Het zou echter een fout zijn de klassieke sectoren te verwaarlozen.

Wat ik zeer positief vind is de nieuwe oriëntering in de beroepsopleiding. Het feit dat er in 1984 meer dan 1000

cursisten werden gevonden om deze niet versnelde maar anders georiënteerde cursussen te volgen, is merkwaardig.

In verband met het wetenschapsbeleid zijn wij niet aan het einde van onze moeilijkheden. Ik feliciteer Minister Geens voor zijn inspanningen om het inhaalplan Wetenschapsbeleid voor een groot stuk om te buigen naar een actieve steun aan de Gewesten. Deze discussie is echter niet ten einde en wij zullen van jaar tot jaar zeer aandachtig de nationale Regering moeten volgen in haar poging om de totaliteit van deze middelen niet naar het nationale Wetenschapsbeleid te draineren en de gelden aan de Gewesten te onttrekken, waar we ze juist nodig hebben voor een vernieuwd industrieel beleid.

Ik zou nu enkele accenten willen leggen inzake het economisch beleid en de herziening van de wetgeving economische expansie. De Europese Commissie heeft geweigerd de conjuncturele hulp toe te kennen die wij in onze wetgeving voorzien, waardoor wij tenminste twee procent zullen verliezen van de steun die wij nu verliezen. Op het vlak van de Europese Gemeenschap staan wij nu reeds op de laagste trap. Ik dring dus aan opdat u het voorstel van collega Dupré zou steunen, die een wetsvoorstel heeft ingediend tot wijziging van de economische expansiewetgeving op nationaal vlak en waardoor de conjunctuurtaks zou gevoegd worden bij de basis-subsidiëring. Voor het Vlaamse Gewest zou dit in elk geval een belangrijk impact hebben.

Tevens zou ik meer aandacht willen vragen voor een aangepast KMO-beleid. Mijnheer de Minister, ik ben onder de indruk gekomen van de DIRV-resultaten voor 1983. Ik zal trachten deze zo objectief mogelijk te schetsen.

Ten eerste, 108 miljard fank nieuwe investeringen in Vlaanderen is niet niets.

Men kan dus niet zeggen dat er geen wil was om te investeren. Er is belangrijk geïnvesteerd en meer bepaald in twee sectoren – hiervoor wil ik even uw aandacht vragen, ik herhaal het, op

Verhaegen

de meest objectieve wijze zodat u mij straks geen verwijten kunt maken – ten eerste in de KMO's voor 33 miljard frank met een gemiddelde steun van 8,6 en met een tewerkstelling van 8.600 nieuwe werkplaatsen. Ten tweede, in de grote bedrijven voor 75 miljard frank – u zal zeggen het dubbele en ik ga daarmee akkoord – maar met een steun van gemiddeld 15,9 en met een tewerkstelling van 6.250 nieuwe arbeidsplaatsen.

Ik zal daaruit geen voorbarige conclusies trekken. De Voorzitter van de Executieve heeft ons trouwens reeds gezegd dat wij geen appels met citroenen mogen vergelijken. Ik zal mij daarvan dus onthouden. Bij het zien echter van deze eerste cijfers was ik toch onder de indruk. Wij moeten deze grote bedrijven blijven aantrekken. Zij nemen het voortouw zoals een West-Vlaming mij dat vorige week heeft gezegd. Hij dacht natuurlijk aan de trekkers langs de Leie. Ik ben het ermee eens dat de goede bedrijven het voortouw van de economische vernieuwing nemen. Zij zijn een zeer grote bron voor toeleveringsmogelijkheden. Dat is duidelijk. Ik zou echter nit graag hebben dat men de belangrijke inbreng van de KMO's meer specifiek in het tewerkstellingsbeleid zou verwaarlozen. Integendeel, daarom geef ik enkele suggesties. De KMO's zijn zeker even vatbaar voor een vernieuwde technologie. Laten wij dan, zoals ik het reeds jaren vraag, het IWONL openstellen, met een eigen budget, en de verplichting om te investeren in het toegepast wetenschappelijk onderzoek in de KMO geheel gescheiden van de landbouw en van de groot-industrie. Laten wij deze proef eens doen, al was het maar voor 5 of 6 jaar. Wij zullen dan de resultaten zien.

Wanneer wij geen verplichte splitsing in de begroting van het instituut opleggen zal men er nooit toe komen jaarlijks een aanzienlijk bedrag voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek in de kleine en middelgrote ondernemingen voor te behouden.

Een tweede punt betreft het behoud van de eigenheid van de wet van 4 au-

gustus 1978. Wij hebben dit vooral gedaan omdat de economische expansie voor de kleine bedrijven anders ligt. Er is natuurlijk het participatiefonds. Daarover kan men veel vragen stellen. Gebruikt men deze middelen werkelijk om te participeren in vernieuwende bedrijven of is het een verkapte achtergestelde lening met alle juridische gevolgen vanden ? Dat doet hier echter niets ter zake. Ik moet deze vraag elders stellen.

Ik vestig er echter uw aandacht op dat, wanneer men wijzigingen aanbrengt aan de economische expansiewetgeving, dit voor de kleine bedrijven in de eerste plaats gaat over goedkopere financiële middelen, veeleer dan over de deelname aan het risico van het familiaal kapitaal. Daarom is het zo belangrijk dat wij dit onderscheid blijven behouden.

In het zoëven vermelde artikel in „Impact” stelt men een duidelijke keuze. Daarom zal ik u de tekst voorlezen. „Is het niet beter, in plaats van grote internationale niet meer concurrerende bedrijven op te richten, dat de verworven positie in de research en de dienstensector wordt beveiligd en dat de verworven kennis van de ideeënfabrieken die nu onbruikbaar liggen, in de universiteiten, de researchafdelingen van grote bedrijven, de wetenschappelijke instellingen van de overheid niet ongebruikt zouden blijven liggen maar zouden worden gecommercialiseerd desnoods met staats-hulp en een brede waaier van agressieve kleinere bedrijven”. Dit is letterlijk overgenomen uit „Impact” dat ik daarnet reeds heb geciteerd omdat men ook in de Verenigde Staten deze belangrijke keuze, die een politieke keuze is, moet doen.

Ik herhaal nogmaals dat dit niets afdoet aan de belangrijke inspanning om grote vernieuwende bedrijven te helpen. Mijn enige zorg is dat wij een schat aan ongebruikt materiaal laten liggen omdat wij het kader niet hebben om dit ook naar de bedrijven doelmatig over te brengen.

De tweede sector is de sector van de welzijnszorg. Geachte collega's, de twee Ministers hebben reeds gewezen op het feit dat wij vooral inspanningen hebben gedaan in de harde sector en

niet in de zachte. Ondanks het verwijt dat men daarover heeft gemaakt is de welzijnszorg met 30,6 procent gestegen, van 1982 tot 1985.

Wat is nu het belangrijkste dat de Executieve, meer bepaald de verantwoordelijke Minister, mevrouw Steyaert, heeft gedaan ?

Zij heeft ondanks de zeer versnipperde situatie – want er zijn een tiental afdelingen in haar sector – getracht concreet gestalte te geven aan de materies die aan de Executieve werden toevertrouwd. De belangrijkste lof die ik elke Minister in de Executieve wil toezwaaien is dat in elk geval minstens een ernstige poging werd gedaan, daar waar dit vroeger in het nationaal Parlement niet gebeurde, om een vernieuwing te brengen in de toegewezen sectoren en er zodoende concreet gestalte aan te geven. Men heeft nagedacht over zijn eigen materie en een evaluatie gemaakt. Dit is zeker gebeurd in de welzijnszorg met de klemtoon op de gezinsdimensie. Er gebeurde ook een objectieve evaluatie van de verschillende sectoren.

Er is een nieuwe beleidsnota inzake de minder-validen, een ontwerp-decreet inzake het bejaardenbeleid en de oprichting van de instelling Kind en Gezin. Er blijven twee knelpunten, met name de discussie justitie – jeugd zorg – hopelijk lossen wij dat in de eerstvolgende weken op – en de herstructurering van de parastatale instellingen.

De huisvestingssector is het grote zorgenkind, beide Ministers hebben dat ook aangehaald. Nochtans kunnen we niet zeggen dat daar niets is gebeurd. Er werden belangrijke vernieuwingen doorgevoerd, niet alleen in het premiestelsel. Zo is er ook de gratis verzekering tegen inkomensverlies, de verhoging van de bouwpremies voor de laagste inkomens – dat zijn positieve punten – maar vooral ook het beroep op de institutionele beleggers om nieuwe financieringsbronnen te vinden.

De huisvesting zal steeds een zorgenkind van de Vlaamse Raad blijven. Het is een zorgenkind op diverse terreinen. De afschrijvingskosten gaan in stijgende lijn. De Executieve heeft

Verhaegen

een poging gedaan om dat in de eerstvolgende jaren op hetzelfde niveau te houden. Afbetalingen werden opgeschort in de nationale Regering omdat het daar een discussiepunt bleef.

Ik wil deze tak afsluiten met de volgende bemerking. Er werd ongetwijfeld een vernieuwing gebracht. Wij staan echter voor een viertal uitdagingen en voor mij blijft de oplossing van vandaag een overgangsooplossing. Dit geldt evenzeer voor wat men gedaan heeft in de begroting voor dit jaar. Het is een gerechtvaardigde overgangsooplossing, gezien de financiële situatie, nochtans moeten we in de eerste plaats naar een definitieve financiering gaan, na gesprek met de nationale Regering. Het werd reeds op andere plaatsen gezegd maar ik wil het nogmaals duidelijk herhalen.

Ten tweede wacht ik met spanning het resultaat af van de inspanningen van de institutionele beleggers. Wij hebben de mogelijkheid opengesteld. Niemand kan voorspellen wat het zal geven maar het kan een boeiende uitdaging zijn. Wij moeten afwachten of men bereid is zich van privé-zijde te engageren in deze delicate sector.

Ten derde, de herstructurering van de huisvestingsmaatschappijen zal hier in deze Vlaamse Raad nog een zware discussie met zich brengen, daar ben ik mij van bewust, maar wij zullen de eerstkomende weken en maanden deze harde kern toch moeten doorbijten.

Ten vierde, er blijven ernstige financiële moeilijkheden bestaan in het Woningfonds van de Grote en Jonge Gezinnen. Geachte collega's, ik zou, ook naar de Executieve toe, ter zake toch een oproep willen doen. Men onderschat het waardevolle van dit Fonds voor heel wat grote gezinnen met een laag inkomen. Wat dit Fonds de afgelopen jaren in het Vlaamse land heeft gerealiseerd is merkwaardig. Ik vraag dat, op dat vlak, deze zorg zou worden overgedragen naar de Executieve toe.

Er is ook het leefmilieu en waterbeleid. Ik zie de heer De Mol kritisch kijken. Tijdens het weekeind heb ik de inventaris desbetreffende nagegaan.

Het betreft een zeer grote materie met onder andere afval, geluid, drinkwatervoorziening, zuivering van afvalwater, bescherming van het grondwater, enzovoort.

Inzake de afvalstoffen zijn er op drie jaar tijd 28 besluiten van de Executieve genomen en 9 ministeriële besluiten, afwerking en sluiting van 250 stortplaatsen, het operationeel maken van OVAM en dat is nog niet alles.

De belangrijkste discussie zullen wij de eerstvolgende weken krijgen in verband met de milieuvervuiling.

Deze discussie - die ongetwijfeld zeer boeiend zal zijn - zullen wij samen met de Minister van Ruimtelijke Ordening en de Minister van Leefmilieu voeren.

Inzake drinkwatervoorziening mogen wij niet vergeten dat wij drie jaar geleden nog zeer afhankelijk waren van de waterwinning gelegen op Waals grondgebied; ook was er de kwetsbare situatie van het productieapparaat in de Provincies West-Vlaanderen en Limburg en in elk geval in het hoogseizoen, hopeloze moeilijkheden met de waterdistributie aan de kust.

Om die reden heeft de Vlaamse Executieve, en meer speciaal Minister Lenssens, een belangrijk indicatief meerjarenprogramma uitgewerkt dat goedgekeurd werd in 1984. Men heeft niet alleen de diagnose gemaakt, maar men heeft zeer duidelijk gemaakt wat moet worden gerealiseerd in deze sector, plus de herstructurering van de drinkwatersector, de zuivering van het afvalwater, de oprichting van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en het belangrijk decreet van 24 januari 1984 betreffende de bescherming van het grondwater. Men heeft vrijwel op alle terreinen, behalve voor wat de geluidshinder betreft, initiatieven genomen en ze ook gerealiseerd in de Vlaamse Raad.

Zo kom ik tot het delicate hoofdstuk van de ruimtelijke ordening, landschap- en natuurbehoud. Het vernieuwende hier is dat de Vlaamse Executieve door de indeling van de materies verplicht was de drie materies samen te behandelen, terwijl er dus slechts één verantwoordelijke was. Dit is niet

negatief geweest want het heeft bijgedragen tot een globaal beleid voor deze delicate sector. Men kan niet ontkennen dat het de meest ingewikkelde post is voor de Vlaamse Executieve, want nergens anders zal men meer tegenstrijdige belangen ontmoeten. Dat is de grote moeilijkheid voor de verantwoordelijk ke Minister, maar daartegenover staat dat hij de kans krijgt om een globaal beleid uit te werken. Men kan niet zeggen dat er geen belangrijke resultaten werden geboekt: voltooiing van de gewestplanning, ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening, decreet van 1984 over de gebruikswijziging, herwaardering van de stadskernvernieuwing. Op dit ogenblik hebben 153 gemeenten een aanvraag ingediend voor hun gemeente. Dat is belangrijk en het is slechts mogelijk geworden na wijziging van de koninklijke besluiten en een aantal nieuwe uitvoeringsbesluiten.

Een grote politieke discussie is aan de gang: komen wij ertoe om het globale beleid in een nieuw decreet te oriënteren, of niet. Dat is het aandachtspunt voor de eerstvolgende maanden waarmee wij in de Vlaamse Raad zullen worden geconfronteerd.

Ik wil nog even wijzen op de inspanningen van Minister Galle in verband met het ontwerp inzake het Investeringsfonds. Dit was geen gemakkelijke opgave. Wij blijven echter op onze honger wat betreft de moeilijkheden in verband met het Gemeentefonds. Ook daar zullen initiatieven worden genomen die hier in de Vlaamse Raad zullen worden besproken. Het zal een delicate discussie worden tussen de collega's onderling, ongeacht de fractie waartoe zij behoren.

Tot besluit enkele woorden over het cultuurbeleid. Dit departement omvat de meest brede waaier van verschillende elementen. Men moet jarenlang in deze sector werkzaam zijn om werkelijk de verschillende elementen in één coherent geheel te kunnen zien.

Geachte collega's, een eerste opdracht zal erin bestaan een objectieve evaluatie te maken van alle tot nu toe gestemde decreten.

Verhaegen

Op zichzelf is dat echter onvoldoende. Wij zullen de vraag moeten stellen hoe wij met minder middelen een meer aangepast cultuurbeleid kunnen voeren. Kan dat of kan dat niet ?

Het valt mij op dat de meeste zwarte bladzijden over het cultuurbeleid altijd zijn geschreven in een economische crisis, omdat men het cultuurbeleid altijd in rechtstreeks verband heeft gebracht met de economische mogelijkheden. Verre van mij te beweren dat de cultuur niet de economie als drager heeft. Dat is duidelijk. Mijn vraag is echter of wij dit louter in het enge kader van het economisch beleid kunnen plaatsen. Lopen wij bij het bezuinigen niet het gevaar dit te doen op een blinde manier, zonder rekening te houden met de kwetsbaarheid van bepaalde maatschappelijke noodzakelijke functies ? Dit is geen slogan. Dit zou, integendeel, één van de uitgangspunten moeten zijn wanneer wij er kunnen toe komen een globaal nieuw cultuurbeleid uit te bouwen. Wij zullen ons niet meer kunnen veroorloven dat fractionair, met stukjes en beetjes te doen. Ik ben er vast van overtuigd dat wij er in de Vlaamse Raad ooit zullen in slagen dit globaal te doen, rekening houdend met een paar nieuwe prioriteiten. Moeten wij in de verzorgingsstaat alles blijven betalen ? Moeten wij bij voorbeeld niet eerder gaan naar een subsidiëring van de verbruiker dan naar een subsidiëring van de produktie ? Hiermee bedoel ik dat men de consument zou aanmoedigen aan cultuur te doen, veeleer dan de produktie te financieren waarvan men het impact op de verbruiker niet kent. In het licht van een vernieuwde visie is dit zeker een belangrijk uitgangspunt dat het overwegen waard is.

Ten slotte wens ik nog te zeggen dat wij er nooit zullen in slagen een ernstig cultureel beleid te voeren wanneer wij dat alleen doen op basis van aanmoedigingen en wanneer wij in de vorming zelf geen ander waardebesef over cultuur krijgen. Dit moeten wij niet vanuit de hoogte doen, want de jongeren wensen zelf onder elkaar te bepalen wat zij als nieuwe waarde erkennen. Het lijkt mij prioritair dat zij

tenminste een eigen waarde leren ontdekken. Daarom ben ik verheugd met de door de Executieve verhoogde kredieten voor de jeugdzorg. Dit is een aanmoediging, vooral tijdens dit jaar van de jeugd.

Geachte collega's, ik heb een poging gedaan om het positief te zien, zoals ook gedaan werd voor de heer Schiltz in zijn aanpak van de financiën en ook voor de heer Dewulf in zijn beleidsnota die hij heeft ingediend.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, persoonlijk ben ik soms ontmoedigd door het feit dat er hier en daar minder aandacht wordt besteed – in alle partijen trouwens – aan de belangrijke rol van deze Vlaamse Raad. Ik durf dat zeer openhartig zeggen. Vele jaren nog zal het een bestendige strijd zijn om de eigenheid, de vitaliteit en de kracht van deze Vlaamse Raad op zijn volle waarde te laten erkennen. Ik meen niet dat iemand zich daar vier jaar geleden illusies heeft over gemaakt. Wij gaan evenwel bestendig vooruit. Wat mij echter na deze vier jaar het meest is opgevallen, is de werkelijk vernieuwende geest die in de Vlaamse Raad heerst. Het feit dat wij deze begroting binnen de tijdslimiet kunnen afwerken, is een bewijs dat wij het beter doen dan de anderen. (**Applaus bij vele leden**)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, ik zal niet een even optimistische noch zelfs zalvende uiteenzetting kunnen houden als collega Verhaegen.

De bespreking van een vierde begroting in eenzelfde legislatuur zou ons inderdaad de gelegenheid moeten bieden een balans op te maken. In normale omstandigheden zouden wij nu moeten kunnen nagaan in hoeverre de beleidsverklaring – ten slotte een soort regeerakkoord – werd gerealiseerd.

Wij werken echter niet in „normale omstandigheden” en dit om twee redenen.

Ten eerste, de bevoegdheden, toever-

trouwd aan onze Raad en aan de Executieve, zijn beperkt door de wetten op de staatshervorming van 1980. Wij mogen noch kunnen de daarin vastgelegde grenzen overschrijden. Bovendien mogen we evenmin de ons toegevoegde materies zonder meer terzijde schuiven.

Ten tweede, de Executieve noch de Raad creëren zelf de financiële middelen waarmee moet worden gewerkt. Het half december 1984 hier gevoerde debat over de Middelenbegroting heeft het voor iedereen duidelijk gemaakt dat de Vlaamse Gemeenschap het ook dit jaar moet stellen met onvoldoende middelen om enig ernstig werk te leveren. Men moet dat niet alleen de nationale Regering verwijten, maar ook de meerderheid die haar steunt, en die ons deze kruimeltjes heeft toegeschoven.

Het confronteren van de beleidsverklaring met wat werd tot stand gebracht dient ons inziens dan ook te worden uitgebreid tot de wijze waarop de bevoegdheden werden uitgeoefend, tot het gevolg eveneens dat de Executieve gaf aan de talrijke resoluties door onze Raad goedgekeurd.

De jongste maanden werd over het opmaken van zo'n evaluatie, waarbij natuurlijk ook de leden van de Executieve moeten betrokken zijn, overeenstemming bereikt onder de fracties. Dit principeesakkoord kende echter nog geen begin van uitvoering. Wij dringen aan op het installeren en het van start doen gaan van deze commissie.

De nu aflopende legislatuur werd, wat de Gewesten en Gemeenschappen betreft, nog gekenmerkt door een ander bijzonder fenomeen : voor de eerste vier jaar van haar bestaan – dus tot half december 1984 – moet de Executieve samengesteld zijn volgens het proportioneel systeem.

Elke fractie moest, zo heette het, op constructieve wijze betrokken worden bij de belangrijke eerste fase van de opbouw van de Vlaamse Gemeenschap. De bedoeling van de wetgever van 1980 was, in een geest van samenwerking telkens weer te streven naar een consensus zodat voor elke belangrijke materie alle politieke krachten

Van Elewycck

zich zoveel mogelijk zouden kunnen herkennen in de basisbeslissingen. Stemmingen – de slechts schijnbaar eenvoudigste wijze om uiteenlopende opvattingen te beslechten – moesten de uitzondering blijven.

Deze bedoeling werd duidelijk niet gerealiseerd. Vanaf de eerste dag werd het systeem ontkracht, mede door hen die de constructie bedacht en opgedrongen hadden. Het is er, tot onze spijt, in de loop van de voorbije drie jaar niet beter op geworden. Inderdaad, als nu in officiële documenten verwezen wordt naar „gesprekken binnen de Vlaamse Executieve”, dan wordt bedoeld „gesprekken tussen de CVP en de PW”; de anderen tellen duidelijk niet mee... Brutaler kan het moeilijk.

De feitelijke politieke meerderheid heeft het proportioneel systeem, het het zich boeiend aankondigend streven naar een consensus naast zich neergelegd – om eenzelfde rampzalige politiek te kunnen voeren als de nationale Regering, met alle kwalijke gevolgen **vandien**. Drie van de negen leden van de Executieve werden aldus in een geheel onvrijwillige **oppositie**rol gedrongen. Wij juichen het vooruitzicht toe over hooguit elf maanden te kunnen overgaan naar normale politieke verhoudingen, met een meerderheid die zich dan duidelijk zal moeten profileren, met oppositiepartijen die hun controlerende opdracht ten volle waarmaken, en die telkens hun alternatieven voorleggen.

Minister G. Geens : Ik ben blij dat u dat zegt, mijnheer Van Elewycck.

De heer J. Van Elewycck : Dat is altijd onze overtuiging geweest na de ongelukkige start die u de Executieve hebt doen nemen, mijnheer de Voorzitter.

Minister G. Geens : Ik ben zeer blij met uw uitspraak.

De heer E. Beysen : U zult dan de kans krijgen om dat beter te maken.

De heer J. Van Elewycck : Collega Beysen, wij hebben zeer positieve voorstellen ingediend, vanaf de allereerste dag. Men heeft zelfs geweigerd ze te bespreken. Wat nu gebeurt is ons op-

gedrongen bij de stemming, onmiddellijk, en dat opdringen bij stemming, ook in de Executieve, gebeurt vandaag nog voor alle politiek belangrijke aangelegenheden. Een gesprek wordt gewoon brutaal van de hand gewezen.

Minister G. Geens : Excuseer, mijnheer Van Elewycck, maar in deze aanlegenschap kan ik zelf met meer kennis van zaken spreken, aangezien u niet aanwezig bent op de vergaderingen van de Executieve.

Het is wel waar dat daar wordt gestemd, maar er wordt nooit een gesprek geweigerd. Er hebben trouwens gesprekken plaats.

De heer J. Van Elewycck : Mijnheer de Voorzitter, ik zal u één voorbeeld geven om aan te tonen dat wat u zegt niet juist is.

Het dossier media-beleid, vorige week besproken in de Vlaamse Executieve, wordt ingeleid met de woorden „Na gesprekken binnen de Executieve...” Die gesprekken, of wat u gesprekken noemt, werden uitsluitend gevoerd tussen de CVP en de PW.

Toch gaat het hier om een materie die nooit een probleem kan zijn voor de meerderheid maar steeds voor heel de minderheid. Hierover is er nooit een gesprek geweest met de SP-leden van de Executieve.

De heer E. Beysen : Dat is dan een frustratie waarmee u niet lang meer moet rondlopen.

De heer J. Van Elewycck : Of dit frustraties zijn dan wel een brutale „Diktat”-politiek, dat is iets anders.

Minister G. Geens : U hebt zelf gezegd : in het vooruitzicht van die 11 maanden.

De heer J. Van Elewycck : Ik heb gezegd dat wij het toejuichen dat het proportioneel systeem over 11 maanden een einde neemt. Naar ons gevoel is dat proportioneel systeem, dat boeiend had kunnen zijn en dat goede resultaten had kunnen geven, verknoeid door diegenen die dat systeem hadden gevraagd als prijs voor hun medewerking bij het tot stand komen van

de bijzondere wetten van augustus 1980.

Het wordt na december 1985 zeker ook politiek nog geen ideale toestand. Inderdaad, geen enkel hier aanwezig parlementslid heeft de kiezer gevraagd hem af te vaardigen naar deze Vlaamse Raad. Iedereen zit hier met een tweede onontkoombare pet op, naast die van volksvertegenwoordiger of senator. Ook voor de volgende verkiezingen kan niemand rechtstreeks kandidaat zijn voor dit Vlaamse parlement. Deze rechtstreekse verkiezing wordt zoals men weet slechts mogelijk na een herziening van de artikelen 53 en 54 van de Grondwet – en dat is duidelijk nog niet voor morgen.

Deze feitelijke politieke tweeslachtigheid heeft een onvermijdelijke negatieve weerslag op de werking van onze Vlaamse Raad : in deze omstandigheden staan, ongeacht onze bevoegdheden, in alle fracties slechts weinigen te drummen om hier deel te nemen aan het wetgevende werk.

Ook de publieke opinie weet en voelt dat. Mede door die tweeslachtigheid is ook onze Vlaamse Executieve bij een meerderheid van onze burgers nog een onbekend politiek gezag. Bemind of onbemind laat ik nog buiten bespreking... De trouwe weerspiegeling van de nationale meerderheid op Vlaams regionaal niveau, de slaafse volgzaamheid ten overstaan van de nationale politieke opties dragen niet weinig bij tot dit fenomeen.

Diezelfde politieke ingesteldheid beschaaft ook de fiere slogan uit de beleidsverklaring : „Wat we zelf doen, doen we beter”. In de praktijk komt het er veelal op neer, dat eenzelfde politieke meerderheid op regionaal vlak eenzelfde politiek wil voeren als nationaal. Alleen met minder middelen. In die context verdienen de inspanningen van de **Gemeenschapsministers** De Wulf en Galle alle lof: zij blijven zich inzetten om in de geest van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, een werkelijk pluralistisch gericht beleid te voeren, dat binnen de erg beperkte financiële mogelijkheden beantwoordt aan ieders verzuchtingen.

We beschikken, via de bijzondere

Van Elewycyk

wet van augustus 1980 over belangrijke eigen bevoegdheden – ook al is iedereen het er over eens dat die niet scherp genoeg zijn afgelijnd, en dat de financiële weerslag ervan onvoldoende werd afgewogen.

Een politiek gezag dat zich respecteert, oefent steeds de volheid van zijn eigen bevoegdheden uit. Dat is bij de meerderheid van de Vlaamse Executieve niet het geval. Twee recente voorbeelden slechts om dit te illustreren.

1. Het zogenaamde „inhaalplan” van de nationale Regering over het wetenschappelijk onderzoek is zonder meer onaanvaardbaar. Het toegepast wetenschappelijk onderzoek behoort uitsluitend tot de bevoegdheden van Gewesten en Gemeenschappen. Toch aanvaardt de meerderheid van de Executieve een plan dat niet alleen de beslissingsbevoegdheid over het wetenschappelijk onderzoek grotendeels in handen houdt van de Wallingantische Minister Maystadt en van zijn Franstalige administratie, maar daarenboven worden aldus voor 25 miljard frank kredieten onthouden aan de Gewesten en de Gemeenschappen.

Minister G. Geens : Mijnheer Van Elewycyk, ik denk dat u zich vergist. Er moet geen 25 miljard frank worden verdeeld maar wel 1,8 miljard frank en dat is ook gebeurd. Het bedrag van 25 miljard frank waarvan u spreekt komt slechts bij een volgende Regering ter sprake. Daarover zal wellicht binnen elf maanden kunnen worden gediscussieerd.

De heer J. Van Elewycyk : Het gaat hier wel degelijk om een bedrag van 25 miljard frank. Er staat nergens in de bijzondere wet dat de kredieten voor wetenschappelijk onderzoek en de bevoegdheden op dit gebied pas na 1985 toekomen aan de Vlaamse Regering en aan de Vlaamse Raad. Die moesten reeds zijn overgedragen vanaf december 1981. Zolang u blijft aanvaarden dat die bevoegdheid en die kredieten nationaal blijven en dat de nationale Regering daarover moet beslissen, wordt dat bedrag aan onze Gemeenschap onthouden. Dat zijn de

feiten.

2. Het zogenaamde „standpunt” van de politieke meerderheid van de Executieve over het voorontwerp van wet betreffende de omroepreclame houdt helemaal geen rekening met het toch wel duidelijke bevoegdheidsprobleem : men weigerde zelfs het gevraagde advies van de Raad van State af te wachten – zó gehaast zijn CVP en PW om de nationale Regering en haar meerderheid ter wille te zijn.

Wie verwacht in deze omstandigheden dat respect zal opgebracht worden voor de politieke vuist van de Vlaamse Executieve ? Wie gelooft er nog dat we aldus onze eigen stellingen kunnen waar maken ?

Bij de bespreking van de middelenbegroting 1985 heb ik, namens de SP-fractie, reeds aangetoond dat de politieke meerderheid zich, door haar gelaten instelling, 40 à 50 miljard frank, waarop we aanspraak kunnen maken, heeft laten ontfutselen. Dat is nog heel wat meer dan de 7 miljard frank „gesubsidieerde autonomie” waarover de heer Geens het zopas had.

We worden nu geconfronteerd met een ware rampenbegroting. Toen de middelen eenmaal aanvaard waren door de meerderheid wist iedereen dat er zeer fors moest bespaard worden.

Meerdere oplossingen waren mogelijk. Bijvoorbeeld echt aan politiek doen, en kiezen waar en hoe er sterk moest worden bespaard, ja, misschien zelfs worden geschrapt.

De heer E. Beysen : Dat is toch gebeurd ?

De heer J. Van Elewycyk : Men heeft de andere oplossing gekozen – en beslist, per minister – de heer Geens, voorzitter van de Executieve uitgezonderd – lineair te besparen. Net of elke post, of elke sector nog kon inleveren. Net of sommige, voor een normale samenleving vitale sectoren, via deze zoveelste inlevering niet beneden de „nuttigheidsdrempel” geraken die hen toelaat gewoon te functioneren.

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Elewycyk, u neemt, op zijn zachtst gezegd,

een loopje met de waarheid. Er is geen sprake van lineaire maatregelen.

De heer J. Van Elewycyk : Mijnheer Beysen, nu ben ik aan het woord, straks zal u uw opinie kunnen mededelen.

De heer E. Beysen : Dat zal ik ook doen !

De heer J. Van Elewycyk : Lineaire besparingen zijn het tegenbeeld van een toonbeeld van moed : ze zijn een uiting van het ontbreken van een echte politiek. Dat, in tegenstelling met wat de heer Geens uitsluitend cijfermatig wilde aantonen, vooral de zogenaamde „zachte sectoren” daarvan het eerste slachtoffer zijn is duidelijk. Maar misschien realiseert niet iedereen zich dat eigenlijk zij het gelaat van Vlaanderen vormen – en dat dit gelaat door deze Executieve nu zwaar gehavend wordt.

Minister G. Geens : Wat u daar zegt is heel vrijblijvend. U moet dat eens met cijfers bewijzen zoals de heer Schiltz en ik zelf dat hebben gedaan. Ik nodig u uit de tegenproef te leveren.

De heer J. Van Elewycyk : Wij zullen die demonstratie brengen bij elk van de deelbegrotingen.

U doet alsof het opvoeren met een zeer beperkt percentage van bepaalde posten in bepaalde begrotingen ineens betekent dat de indexstijgingen worden overschreden. U doet alsof de door de sociale omstandigheden sterk vergrote nood ineens wordt opgevangen omdat hier en daar een percentage werd verhoogd.

Niets is natuurlijk minder waar.

Men houdt absoluut geen rekening met het minimum dat men ook sectorgewijze nodig heeft om te overleven. Wij zullen dat bij de deelbegrotingen aantonen.

Minister G. Geens : U heeft daarnet lof gezwaaid naar Ministers De Wulf en Galle. Ik ben daar niet tegen. Maar u bent vaak nogal karig met uw lof.

De heer J. Van Elewycyk : Ik zeg er de reden bij.

Minister J. Geens : Ik lees wat de Mi-

SP-fractievoorzitter J. Van Elewyck en (voor hem) Senator J. Wyninckx (SP)

nister van Gezondheidsbeleid, de heer De Wulf, heeft gezegd in de Commissie toen hij sprak over besparingen : „Gelukkig is de weerslag van deze maatregel, namelijk de vermindering van de investeringen, voor ons relatief beperkt gebleven aangezien deze beperking toegepast werd na de eerste begrotingsronde en de bilaterale besprekingen daaromtrent vrij gunstige resultaten opgeleverd hadden.”

Dus de Minister zegt zelf dat hij, alle verhoudingen in acht genomen, aan de versoberingsmaatregelen gedeeltelijk is ontsnapt. Als ik lees welke politiek hij wenst te ontwikkelen, merk ik dat hij inderdaad nogal wat marge heeft gekregen. Dat is duidelijk in tegenspraak met wat u beweert.

De heer J. Van Elewyck : Helemaal niet want u heeft een zeer belangrijk tussenvoegsel gebruikt : alle verhoudingen in acht genomen.

Daar ligt natuurlijk het probleem. Het geheel van de middelen die ter beschikking zijn, is absoluut onvoldoende,

ook al – en u heeft het zelf gezegd in uw algemene inleiding – omdat wat in de beleidsverklaring was vooropgesteld, niet kon worden gehaald. Dus hoeft u niet het tegenovergestelde te beweren. Trouwens, ik ben nog niet eens aan de bespreking van de investeringsbegroting toe.

Meer nog dan de werkingskredieten moest de investeringsbegroting het zwaar ontgelden. Men weet dat in 1984 de investeringsbegroting slechts voor 85 procent was vrijgegeven. Welnu, de investeringsbegroting voor 1985 werd opgemaakt op slechts 70 procent van de initiële cijfers voor 1984. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat de toelagen voor investeringen in steden en gemeenten tussen 1982 en 1985 met méér dan 50 procent daalden. Gevolg : onontbeerlijke werken kunnen niet worden uitgevoerd ; talrijke kleine ondernemingen krijgen de doodsteek ; vele honderden werknemers zullen, ook in Vlaanderen, het leger van de werklozen vervoegen...

„Wat we zelf doen, doen we beter” ? Het is gewoon ridicul... zeker als men weet dat de investeringskredieten in de Rijksmiddelenbegroting met 16 procent stegen !

Men moet daarenboven weten dat vele uitgaven van onze begroting brutaal onderschat werden. De sectoren springen zó in het oog. Een greep maar uit de vele voorbeelden.

– Voor vele diensten en parastatale instellingen werd ten minste 1,5 procent te weinig ingeschreven om zelfs de beperkte indexaanpassing van de lonen mogelijk te maken ;

– de nationale Regering aanvaardde zonder overleg de toepassing van de EEG-reglementering op de slachthuizen. Om de openbare slachthuizen aan te passen aan de nieuwe Europese normen is ten minste 225 miljoen frank nodig, niet van de nationale maar van onze begroting. In de thans voorgelegde begroting blijft daar maar 25 miljoen frank van over. Dit betekent dat de openbare slachthuizen hun exportstempel definitief zullen verliezen, met alle economische en sociale gevolgen **vandien**, of anders is de begroting zwaar onderschat ;

– voor de sanering van de vergunde industriële stortplaats „Hooge Maey” is slechts 40 miljoen frank ingeschreven terwijl de Minister weet dat hij meer dan het tienvoudige zal nodig hebben ;

– de eisen inzake planschade worden nu bij de rechtbanken ingediend. Hoe groot de eisen zijn, is misschien niet juist te ramen. Wij beweren echter dat men nu de 10 miljard frank al overschrijdt. Deze kredieten zijn helemaal niet voorzien.

Niet alle uitgaven werden lineair afgetopt. Zoals men weet heeft de Voorzitter van de Executieve een substantieel deel van de gewestbevoegdheden tot zich getrokken, evenals alle personeelsaangelegenheden. Hij kan zich ditmaal niet aan de besparingen onttrekken. De vastleggingsmassa voor het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR) wordt met 3 miljard naar beneden gebracht. Daarnaast worden ook de machtigingen inzake prototype met 0,3 miljard frank verminderd. De Voorzitter zal deze maatregelen uitvoeren door de uitbetalingstermijn van de kapitaalpremies te verlengen, door de franchise voor terugbetaling van 2 jaar af te schaffen en door de steun in bepaalde sectoren met 40 procent te verminderen, en in het kader van de wet van 1959 met 25 procent over de ganse lijn (dit heet dan selectieve steun). Dit betekent dat het niet de prestigeprojecten zijn die via het FEERR gefinancierd worden waarop bezuinigd wordt, maar dat wel degelijk de economische expansie in de brede zin van het woord zal worden getroffen. Tesamen met het deflator karakter van de beperking van de investeringsbegroting, is dit wellicht de meest anti-economische maatregel die in het globaal besparingspakket voorkomt. Niettemin dient de aandacht erop gevestigd te worden dat zelfs met deze relatief belangrijke inspanning voorzitter Geens financieel nog veel minder inlevert dan het gros van zijn collega's. Men moet zich daarenboven de vraag stellen op welke wijze de Voorzitter van de Executieve deze kredieten gebruikt. Onlangs nog werd een financieel zeer belangrijk project te Oevel goedgekeurd – zonder dat men de zekerheid heeft

Van Elewyck

of dit project in ons land ook maar één werkplaats meer creëert ; het zou wel eens kunnen zijn dat aldus tewerkstelling buiten onze landsgrenzen – bijvoorbeeld in Nederland – wordt mogelijk gemaakt.

Nu we toch projecten van de heer Geens bespreken dient ook aandacht besteed aan Flanders' Technology, een op zich zelfs zeer lovenswaardig initiatief dat dreigt te verworden tot een moderne glittershow, zonder voldoende aandacht voor de sociale begeleiding. Men moet zich trouwens de vraag stellen wat er gewerd van de omstandige DIRV-resolutie over het gebruik van de nieuwe technologieën, in deze Raad gestemd.

Wat gebeurde er trouwens met het voor de tewerkstelling bestemde deel van de inlevering van het personeel van de Vlaamse Gemeenschap ?

Ook het beleid van andere leden van de Executieve is aan steeds luider kritiek onderhevig.

De aanpassing van de huurberekening in de sociale woningbouw is, na de elkaar snel opvolgende, elkaar telkens tegensprekende verklaringen van de zogenaamde bevoegde minister, ook voor de specialisten ter zake een onontwaaarbaar kluwen geworden. Noch de erkende vennootschappen, noch de huurders weten nu waar ze aan toe zijn. En dat is voor mensen met een bescheiden inkomen bijzonder erg.

De politiek inzake het stimuleren van de woningbouw is in tegenstelling met wat uit de eerste vergelijkbare gegevens zou kunnen blijken, een complete flop geworden. Men moet inderdaad niet zozeer het aantal bouwvergunningen bekijken, maar wel het aantal geopende werven. Het verschil tussen een bouwvergunning vragen en het aanvangsbevel voor de werken geven is dat tussen droom en werkelijkheid.

Ik heb, tegen alle goede tradities in, nog niets gezegd over het beleid van de heer Poma. Hij moet zich niet ongerust maken. Zowel wat betreft het mediabeleid als voor de culturele aan-

gelegenheden zal hij te gelegener tijd ruimschoots aan bod komen. Eén punt slechts in de algemene bespreking : in de oorspronkelijke begroting 1985 schreef hij voor de bibliotheken als bijkomende inkomsten het invoeren van leesgeld in. Dat verdween na een protestgolf. De heer Poma maakt het tekort aan middelen nu goed door het terugvorderen van steden en gemeenten van voor het bibliotheekwezen zogenaamd teveel ontvangen bedragen. Met andere woorden : de linkerhand neemt terug wat de rechter geeft. Een kleine, belachelijke politieke ingreep.

„De administratie van de begroting is onderbemand. De diensten zijn slecht georganiseerd. De transfers van personeel hebben veel te lang geduurd. Er heerst een chaos tussen de nationale en de Vlaamse Administratie”.

Een beschuldiging van de oppositie ? Helemaal niet. Een uitspraak van een lid van de Executieve, hetzelfde lid dat verklaarde dat in de gegeven omstandigheden een dynamisch, creatief begrotingsbeleid onmogelijk is.

De heer F. Vermeiren : Een reden te meer om het positief te benaderen, mijnheer Van Elewyck.

De heer J. Van Elewyck : Geen wonder dat zelfs een lid van de politieke meerderheid in de Executieve tegen de begroting stemde.

Wat ons betreft, wij weigeren ons gelaten neer te leggen bij wat ons nu als „politiek” wordt voorgeschoteld. Wij zijn en blijven voorstander van een mens- en toekomstgericht dynamisch beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Precies nu moeten wij een op geplande expansie, op tewerkstelling gericht economisch en sociaal beleid voeren, dat ook beantwoordt aan de culturele verzuchtingen van ons volk.

Zelfs met de nu voorliggende begrotingcijfers zouden wij in dit verscheurde land een bewijs van politieke volwassenheid kunnen geven. Ons inziens is nu het ogenblik aangebroken om én aan het Waalse Gewest én aan de Franstalige Gemeenschap in dit land telkens een samenwerkingsakkoord voor te stellen.

Zo'n akkoord moet in niets onze autonomie aantasten – integendeel.

Of vindt iemand het normaal dat, bijvoorbeeld, in Vlaanderen geproduceerd industrieel vuil, dat hier gelukkig niet meer straffeloos mag worden gestort, wel mag gedumpt worden over de taalgrens, vanwaar het ons Gewest onomkeerbaar opnieuw binnensijpelt ?

Of vindt iemand het normaal dat wij, zo over culturele aangelegenheden als wat het onderwijs betreft, akkoorden afsluiten met de meest verafgelegen landen, doch doen alsof de Franstaligen echte vreemden zijn ?

Over deze en zoveel andere materies moet het mogelijk zijn onder politiek volwassen instellingen te onderhandelen en tot bindende afspraken te komen. Iedereen moet zijn eigen identiteit behouden, iedereen moet de eigenheid van de gesprekspartner kunnen erkennen en toch tot ernstige besluiten kunnen komen.

Het aanbod tot zulke besprekingen, het bereiken en uitvoeren van zulke akkoorden zou voor onze Vlaamse Gemeenschap een enorme stimulans kunnen betekenen.

Zo'n politiek zou fundamenteel verschillen met wat de meerderheid van de Executieve ons tot nog toe voorschotelde. Wat wij de jongste drie jaar ervaren hebben beperkt zich in teveel gevallen tot het misbruiken van het proportioneel systeem, het slaafs volgen van de inleveringspolitiek van de nationale meerderheid, het neerleggen nu van een rampenbegroting zonder hoop.

Zo'n politiek kunnen wij niet steunen. De SP-fractie zal dan ook tegenstemmen. **(Applaus bij de SP)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Voorzitter

Gezien het gevorderde uur stel ik voor deze namiddag om 14 uur 15 in plaats van om 14 uur opnieuw bijeen te komen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 12.45 uur.
